

INFORME INDICADORS 21
Indicadors locals de sostenibilitat a Barcelona (2007)

Índex

1. Fitxes metodològiques dels indicadors 21.....	3
2. Assaig de síntesi	30
3. Agraïments	63

Fitxes metodològiques dels indicadors 21

Protegir els espais lliures i la biodiversitat i ampliar el verd urbà 1. Superfície verda per habitant 2. Biodiversitat de les aus
Defensar la ciutat compacta i diversa, amb un espai públic de qualitat 3. Accessibilitat a espais públics i serveis bàsics 4. Índex de renovació urbana
Millorar la mobilitat i fer del carrer un entorn acollidor 5. Mode de desplaçament de la població 6. Proporció de l'espai viari amb prioritat per a vianants
Assolir nivells òptims de qualitat ambiental i esdevenir una ciutat saludable 7. Nivell de contaminació acústica 8. Qualitat ambiental a les platges 9. Qualitat de l'aire 10. Esperança de vida en néixer
Preservar els recursos naturals i promoure l'ús dels renovables 11. Consum total d'aigua per habitant 12. Consum públic d'aigua freàtica 13. Consum d'energia d'origen renovable
Reduir la producció de residus i fomentar la cultura de la reutilització i el reciclatge 14. Generació de residus sòlids urbans 15. Recollida de matèria orgànica 16. Recollida selectiva de residus
Augmentar la cohesió social, enfortint els mecanismes d'equitat i participació 17. Fracàs escolar 18. Població amb estudis universitaris finalitzats 19. Accessibilitat a l'habitatge 20. Grau d'associacionisme 21. Participació en els afers municipals
Potenciar l'activitat econòmica orientada cap a un desenvolupament sostenible 22. Nombre d'organitzacions amb certificació ambiental
Progressar en la cultura de la sostenibilitat mitjançant l'educació i la comunicació ambiental 23. Nombre d'escoles que participen en projectes d'educació ambiental
Reduir l'impacte de la ciutat sobre el planeta i promoure la cooperació internacional 24. Emissions de CO ₂ equivalent anuals 25. Nombre de punts de venda o consum de productes de comerç just
<i>Indicador relacionat amb tots els objectius del compromís ciutadà per la sostenibilitat</i> 26. Grau de satisfacció ciutadana

Indicador 1

Superfície verda per habitant

Objectiu 1

Protegir els espais lliures i la biodiversitat i ampliar el verd urbà

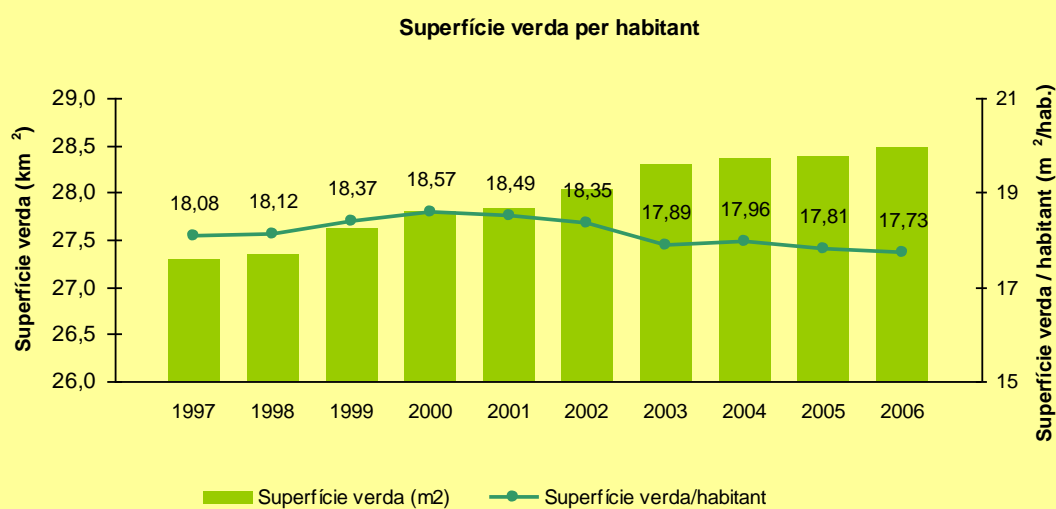
Dades 2006

28.468.252 m² verd / 1.605.602 habitants = **17,73 m² / habitant**

Tendència desitjada

Gràfic d'evolució

Paràmetre de càlcul

Superfície de verd urbà* (m²) per habitant

**El verd inclou les categories de verd urbà i verd forestal segons la tipificació de l'Institut Municipal de Parcs i Jardins (no inclou la superfície equivalent)*

Unitats: m² / habitant

Periodicitat: anual

Font: Ajuntament de Barcelona. Institut Municipal de Parcs i Jardins

Línies d'acció del Compromís Ciutadà relacionades: I.3, I.4 i I.5

Indicador 2

Biodiversitat de les aus

Objectiu 1

Protegir els espais lliures i la biodiversitat i ampliar el verd urbà

Dades 2006

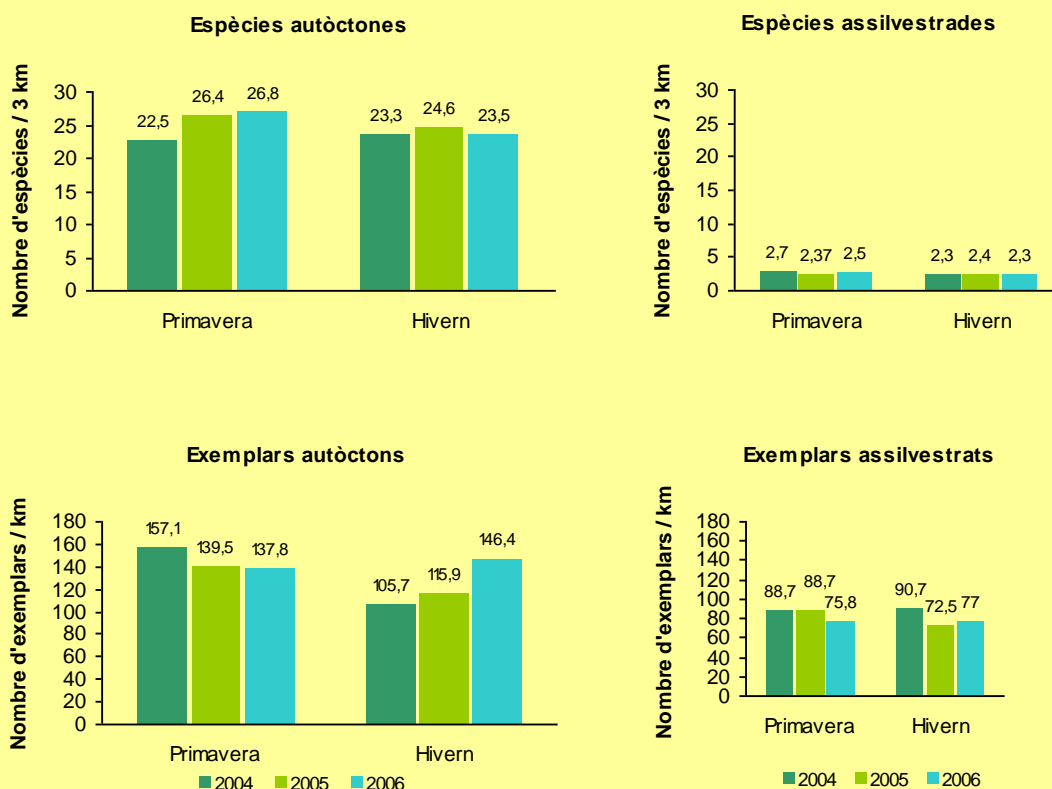
Tendència desitjada

Veure gràfic d'evolució

Autòctones: nombre d'espècies i exemplars

Assilvestrades: nombre d'espècies i exemplars

Gràfic d'evolució

Paràmetre de càlcul

Mitjana de nombre d'espècies d'ocells avistades en recorreguts de 3 km

Mitjana de nombre d'exemplars d'ocells avistats en recorreguts de 1 km

Unitats: nombre d'espècies d'ocells / 3 km

nombre d'exemplars d'ocells / km

Periodicitat: anual

Font: Universitat de Barcelona. Institut Català d'Ornitologia

Línies d'acció del Compromís Ciutadà relacionades: 1.5

Indicador 3

Accessibilitat a espais públics i serveis bàsics

Objectiu 2

Defensar la ciutat compacta i diversa, amb un espai públic de qualitat

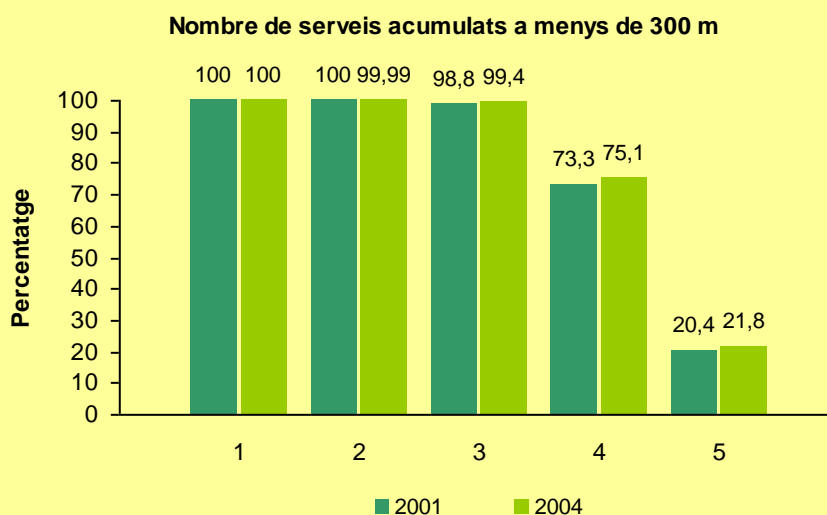
Dades 2004

Accessibilitat a 1 servei: 100%
Accessibilitat a 2 serveis: 99,9%
Accessibilitat a 3 serveis: 99,4%
Accessibilitat a 4 serveis: 75,1%
Accessibilitat a 5 serveis: 21,8%

Tendència desitjada

Gràfic d'evolució

Paràmetre de càlcul

Percentatge de població que té accés a 1,2,3,4 o 5 serveis acumulats de la xarxa d'utilització pública a menys de 300 metres:

- Espais verds o oberts a 300 m
- Transport urbà a 300 m
- Punts de brossa neta a 300 m
- Centres d'educació infantil, primària i secundària a 300 m
- Centres d'atenció sanitària (CAPs i hospitals) a 300 m

Unitats: percentatge

Periodicitat: trianual

Font: Ajuntament de Barcelona. Elaboració: Agència d'Ecologia Urbana, a partir de diverses fonts

Línies d'acció del Compromís Ciutadà relacionades: 2.2

Indicador 4

Índex de renovació urbana

Objectiu 2

Defensar la ciutat compacta i diversa, amb un espai públic de qualitat

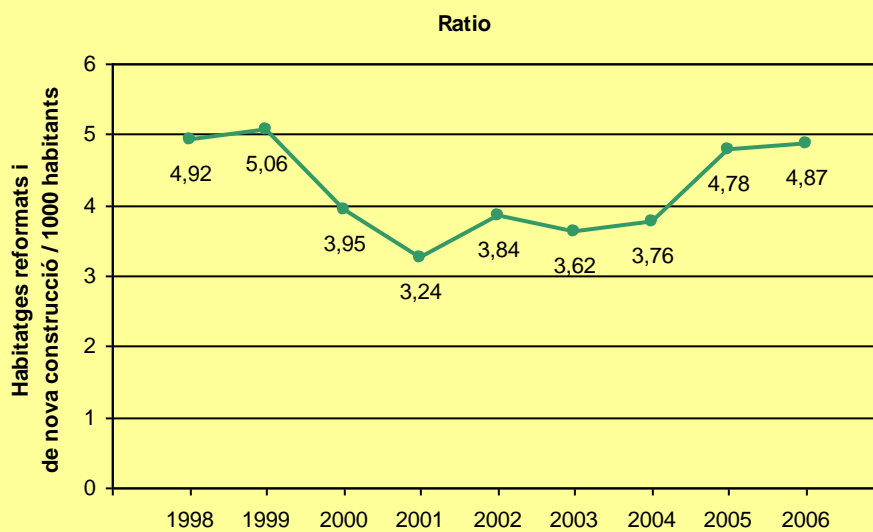
Dades 2006

Índex de renovació urbana: (1431 habitatges reformats + 6393 habitatges de nova construcció) / 1606 milers d'habitants = **4,87**

Tendència desitjada

Gràfic d'evolució

Paràmetre de càlcul

Habitatges reformats i de nova construcció per cada 1000 habitants = (unitats d'habitatges reformats + unitats d'habitatges de nova construcció) / milers d'habitants

Unitats: habitatges / 1000 habitants

Periodicitat: anual

Font: Ajuntament de Barcelona. Revista Barcelona Economia

Línies d'acció del Compromís Ciutadà relacionades: 2.1

Indicador 5

Mode de desplaçament de la població

Objectiu 3

Millorar la mobilitat i fer del carrer un entorn acollidor

Dades 2006

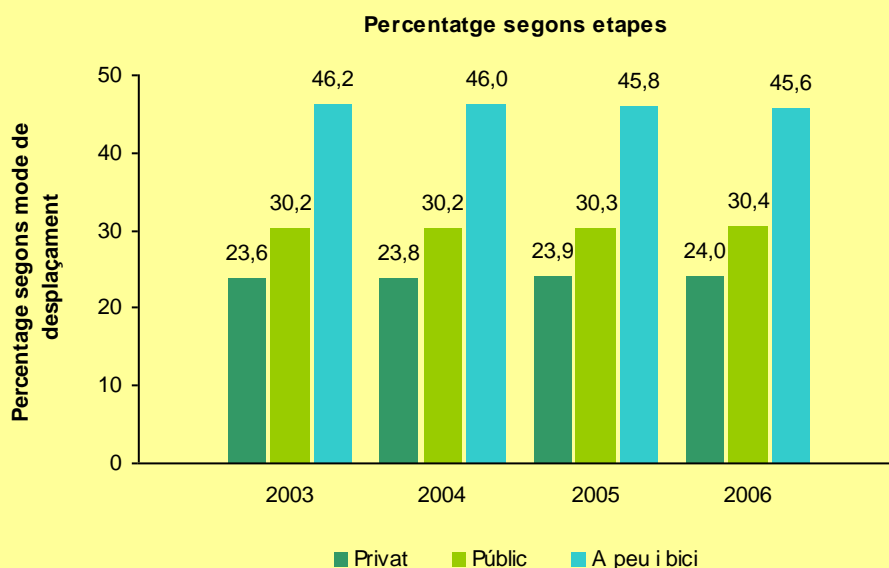
A peu i bici	Públic	Privat
45,57	30,41	24,01

Tendència desitjada

Privat

Gràfic d'evolució

Paràmetre de càlcul

Desplaçament: fracció modal dels viatges interns diaris de més de 5 minuts

Etapa: fracció modal en la que es divideix un desplaçament i que comporta canvi de transport (sempre majors a cinc minuts)

La categoria transport públic inclou metro, autobús, tren, autocar i taxi, la categoria transport privat inclou cotxe, moto, furgoneta i camió

Unitats: percentatge

Periodicitat: anual

Font: Ajuntament de Barcelona. Sector de Prevenció, Seguretat i Mobilitat

Línies d'acció del Compromís Ciutadà relacionades: 3.3, 3.5, 3.6 i 3.10

Indicador 6

Proporció de l'espai viari amb prioritat per a vianants

Objectiu 3

Millorar la mobilitat i fer del carrer un entorn acollidor

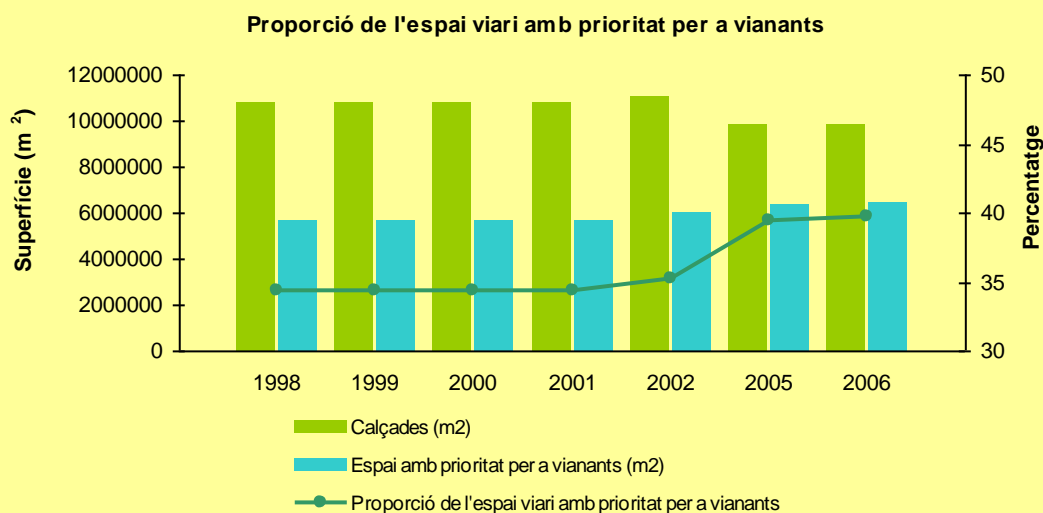
Dades 2006

Tendència desitjada

Percentatge de l'espai viari amb prioritat per a vianants = **39,70 %**

Gràfic d'evolució

Paràmetre de càlcul

Percentatge de superfície amb prioritat per a vianants (m²) / superfície total de l'espai viari urbà (m²)

Unitats: percentatge

Periodicitat: anual

Font: Ajuntament de Barcelona

Línies d'acció del Compromís Ciutadà relacionades: 3.2

Indicador 8 Qualitat ambiental de les platges

Objectiu 4

Assolir nivells òptims de qualitat ambiental i esdevenir una ciutat saludable

Dades 2006

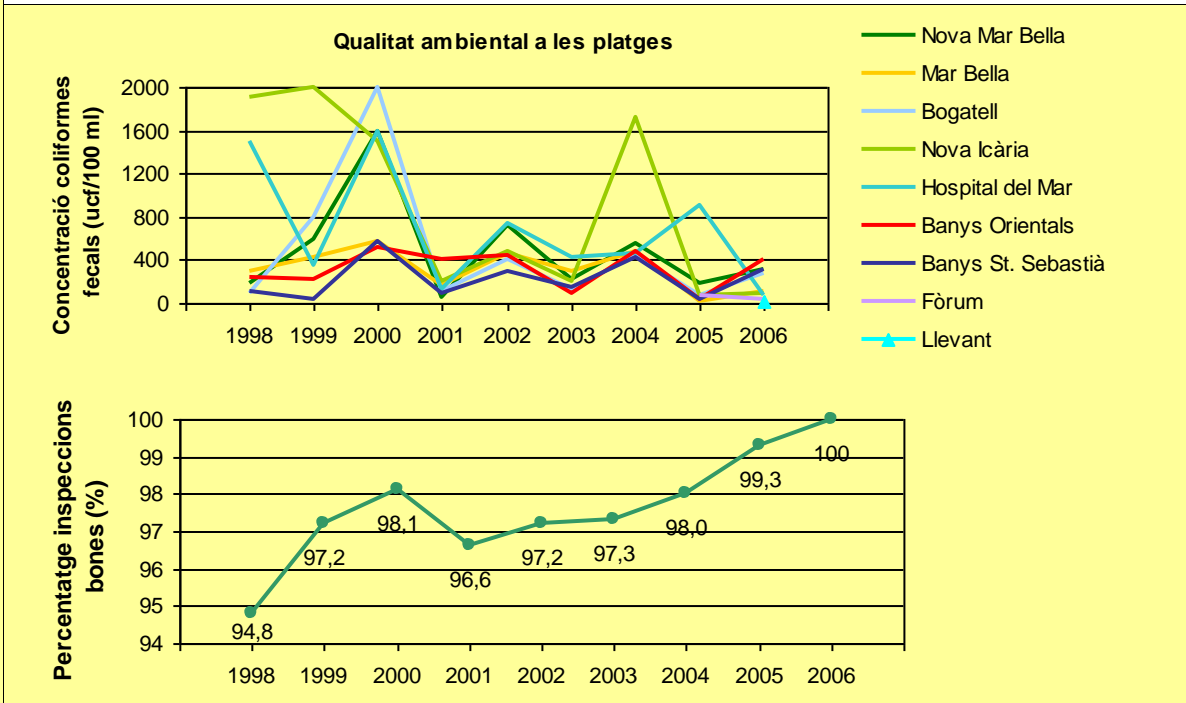
8.1 Concentració de coliformes fecals: Valor inferior i superior obtinguts a la temporada [34-400] ucf/100 ml

8.2 Índex d'aspecte visual de la sorra i del mar: 100 % inspeccions visuals catalogades com a **BONES**

Tendència desitjada

Gràfic d'evolució

Paràmetre de càlcul

8.1 Concentració de coliformes fecals*

8.2 Percentatge d'inspeccions visuals de la qualitat de l'aigua del mar i de la sorra de les platges amb resultat de BO** (Absència o presència poc important de: sòlids flotants, olis/escumes, residus banyistes, residus mar)

* *Valor imperatiu segons la legislació vigent <2000 ucf/100 ml.*

** *Índex mesurable de maig a octubre*

Unitats: 8.1 Concentració (ucf / 100 ml)
8.2 Percentatge

Periodicitat: anual

Font: Programa de vigilància sanitària de la qualitat de l'aigua i sorres de les platges. Agència de Salut Pública de Barcelona

Línies d'acció del Compromís Ciutadà relacionades: 4.3

Indicador 9 Qualitat de l'aire

Objectiu 4

Assolir nivells òptims de qualitat ambiental i esdevenir una ciutat saludable

Dades 2006

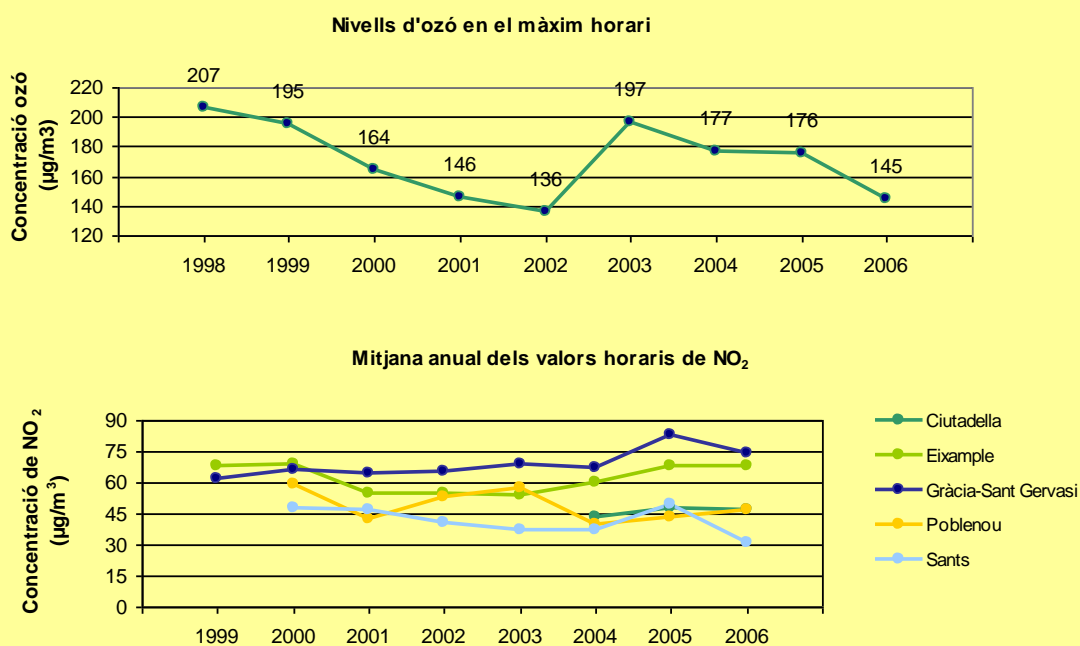
9.1 Nivells d'ozó en el màxim horari = $145 \mu\text{g}/\text{m}^3$

9.2 Mitjana anual dels valors horaris de NO_2 = $53,4 \mu\text{g}/\text{m}^3$

Tendència desitjada

Gràfic d'evolució

Paràmetre de càlcul

9.1 Nivell d'ozó a l'aire en el màxim horari: LIP (Nivell llindar d'informació a la població) = $180 \mu\text{g}/\text{m}^3$

9.2 Mitjana anual dels valors horaris de NO_2

Unitats: micrograms/ m^3 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)

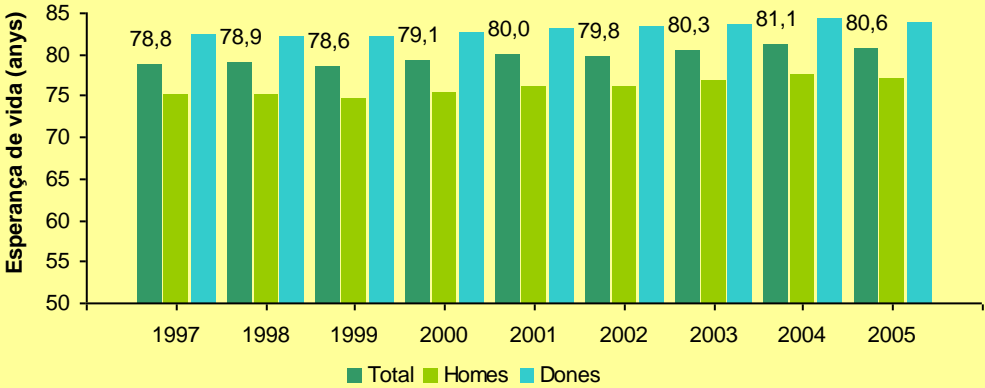
Periodicitat: anual

Font: Agència de Salut Pública de Barcelona

Línies d'acció del Compromís Ciutadà relacionades: 4.1

Indicador 10

Esperança de vida en néixer

Objectiu 4			
Assolir nivells òptims de qualitat ambiental i esdevenir una ciutat saludable			
Dades 2005			Tendència desitjada
Total 80,6	Homes 77	Dones 83,9	
Gràfic d'evolució			
<p>Esperança de vida en néixer</p> 			
Paràmetre de càlcul			
Quantitat mitjana d'anys que una persona espera viure des del moment que neix.			
Unitats: anys			
Periodicitat: anual			
Font: Agència de Salut Pública de Barcelona			
Línies d'acció del Compromís Ciutadà relacionades: 4.9			

Indicador 11

Consum total d'aigua per habitant

Objectiu 5

Preservar els recursos naturals i promoure l'ús dels renovables

Dades 2006

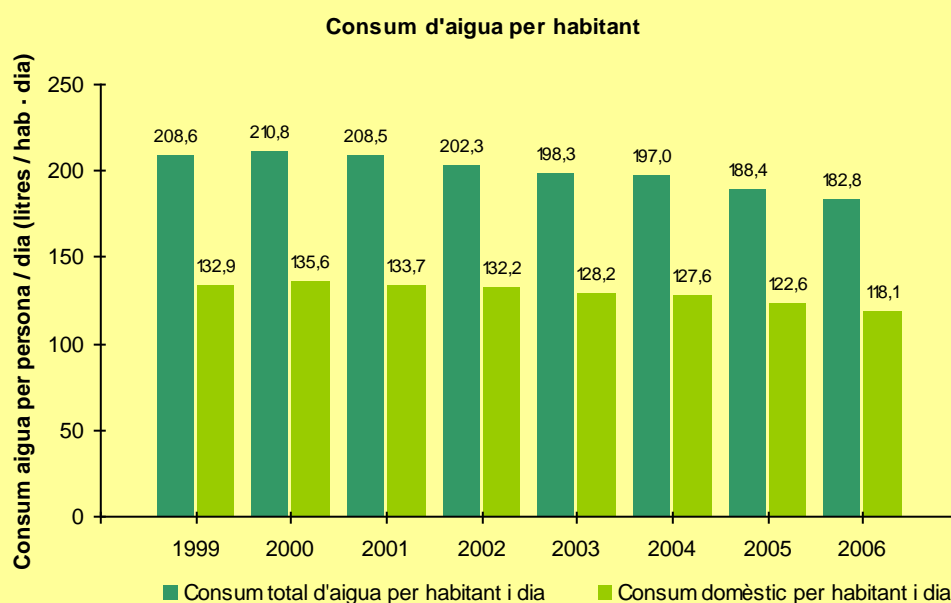
Consum total d'aigua per habitant i dia = **182,8 l / hab-dia**

Consum domèstic per habitant i dia = **118,1 l / hab-dia**

Tendència desitjada

Gràfic d'evolució

Paràmetre de càlcul

Consum d'aigua total (domèstic, comercial, indústria i serveis municipals) / (habitant · dia)

Unitats: litres / (habitant · dia)

Periodicitat: anual

Font: AGBAR. Societat General d'Aigües de Barcelona S.A

Línies d'acció del Compromís Ciutadà relacionades: 5.2

Indicador 12

Consum públic d'aigua freàtica

Objectiu 5

Preservar els recursos naturals i promoure l'ús dels renovables

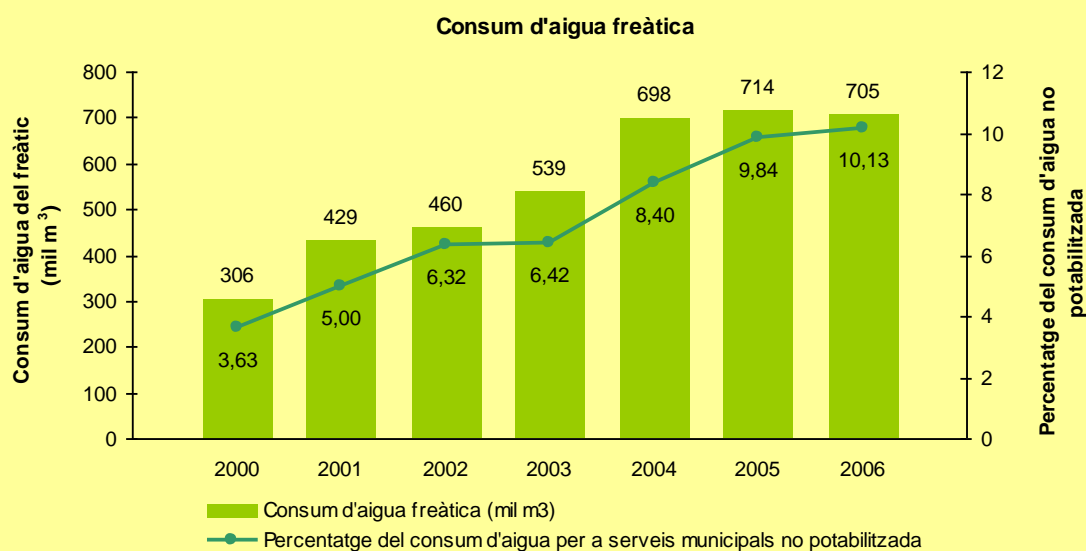
Dades 2006

Percentatge del consum d'aigua per a serveis municipals no potabilitzada = **10,13%**

Tendència desitjada

Gràfic d'evolució

Paràmetre de càlcul

Percentatge del consum d'aigua del freàtic / (Consum d'aigua per a serveis municipals · any)

Unitats: percentatge

Periodicitat: anual

Font: Ajuntament de Barcelona. Àrea de Medi Ambient

Línies d'acció del Compromís Ciutadà relacionades: 5.3

Indicador 13 Consum d'energia d'origen renovable

Objectiu 5

Preservar els recursos naturals i promoure l'ús dels renovables

Dades 2006

13.1 Percentatge d'energia primària d'origen renovable: **0,25 %** (2004)

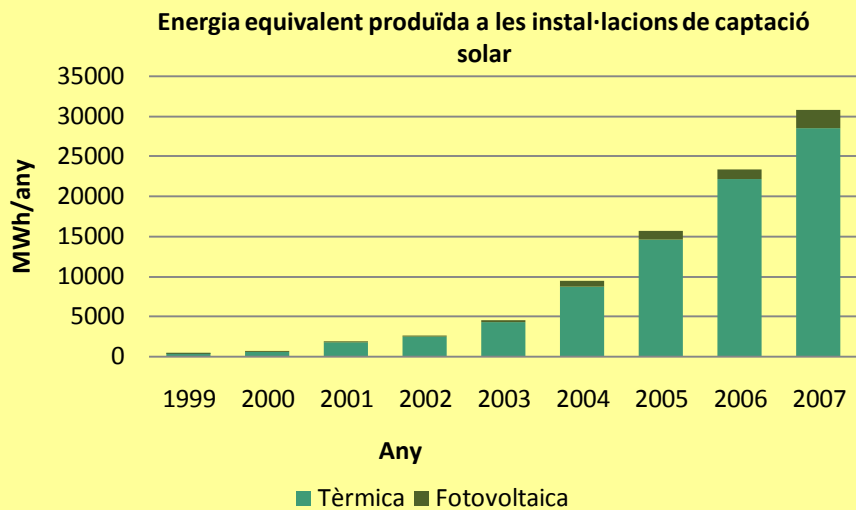
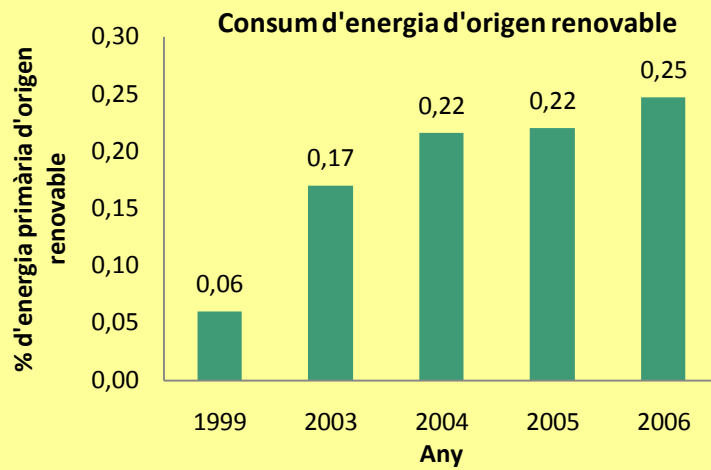
13.2 Energia produïda a les instal·lacions de captació solar: **20.202 MWh/any**

Dades estimades

Tendència desitjada

Gràfic d'evolució

Paràmetre de càlcul

13.1 Consum d'energia primària d'origen renovable/[Energia total primària consumida a Barcelona * any] x 100

Fonts considerades: fotovoltaica , eòlica, biomassa i solar tèrmica del terme municipal de Barcelona, sempre segons el mix elèctric català.

13.2 Energia produïda a les instal·lacions de captació solar (solar tèrmica i solar fotovoltaica)

Fonts considerades: Fotovoltaica i solar tèrmica del terme municipal de Barcelona.

Unitats: 13.1 Percentatge

13.2 kWh/any

Periodicitat: anual

Font: Àrea Medi Ambient (Agència d'Energia de Barcelona)

Línies d'acció del Compromís Ciutadà relacionades: 5.5

Indicador 14 Generació de residus sòlids urbans

Objectiu 6

Reduir la producció de residus i fomentar la cultura de la reutilització i el reciclatge

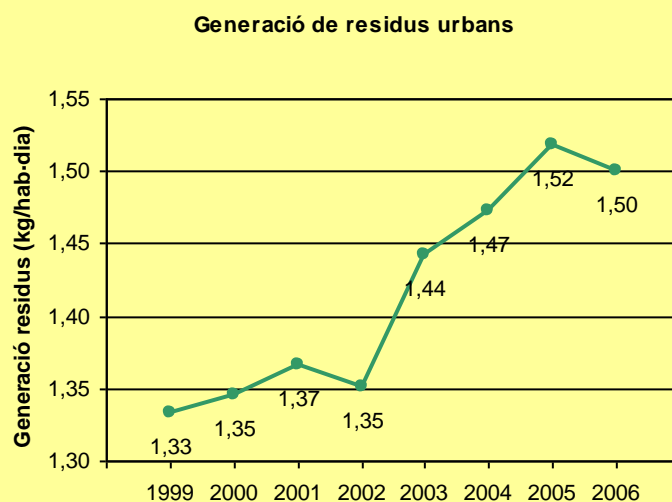
Dades 2006

Tendència desitjada

Generació de residus urbans = 1,50 kg / hab.-dia

Gràfic d'evolució

Paràmetre de càlcul

Residus* urbans generats per habitant i dia

**Inclou recollida indiferenciada, recollida selectiva i altres recollides*

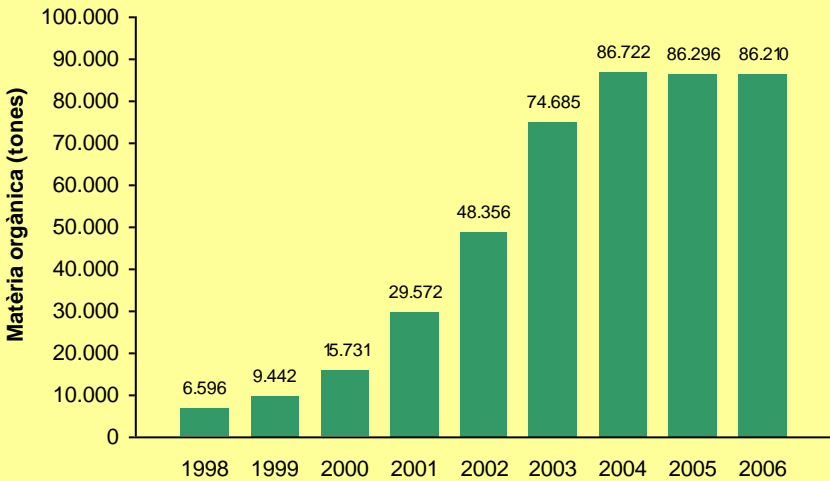
Unitats: quilograms / habitant · dia

Periodicitat: anual

Font: Ajuntament de Barcelona. Àrea de Medi Ambient

Línies d'acció del Compromís Ciutadà relacionades: 6.1

Indicador 15 Recollida de matèria orgànica

Objectiu 6																					
Reduir la producció de residus i fomentar la cultura de la reutilització i el reciclatge																					
Dades 2006	Tendència desitjada																				
Recollida de matèria orgànica = 86.210 tones/any																					
Gràfic d'evolució																					
<p>Recollida de matèria orgànica</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Any</th> <th>Matèria orgànica (tones)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1998</td><td>6.596</td></tr> <tr><td>1999</td><td>9.442</td></tr> <tr><td>2000</td><td>15.731</td></tr> <tr><td>2001</td><td>29.572</td></tr> <tr><td>2002</td><td>48.356</td></tr> <tr><td>2003</td><td>74.685</td></tr> <tr><td>2004</td><td>86.722</td></tr> <tr><td>2005</td><td>86.296</td></tr> <tr><td>2006</td><td>86.210</td></tr> </tbody> </table>		Any	Matèria orgànica (tones)	1998	6.596	1999	9.442	2000	15.731	2001	29.572	2002	48.356	2003	74.685	2004	86.722	2005	86.296	2006	86.210
Any	Matèria orgànica (tones)																				
1998	6.596																				
1999	9.442																				
2000	15.731																				
2001	29.572																				
2002	48.356																				
2003	74.685																				
2004	86.722																				
2005	86.296																				
2006	86.210																				
Paràmetre de càlcul																					
Fracció de matèria orgànica recollida selectivament																					
S'han considerat les fraccions comercial, mercats, domèstica, pneumàtica, parcs i jardins i Mercabarna																					
Unitats: tones / any																					
Periodicitat: anual																					
Font: Ajuntament de Barcelona. Àrea de Medi Ambient																					
Línies d'acció del Compromís Ciutadà relacionades: 6.4																					

Indicador 16

Recollida selectiva de residus

Objectiu 6

Reduir la producció de residus i fomentar la cultura de la reutilització i el reciclatge

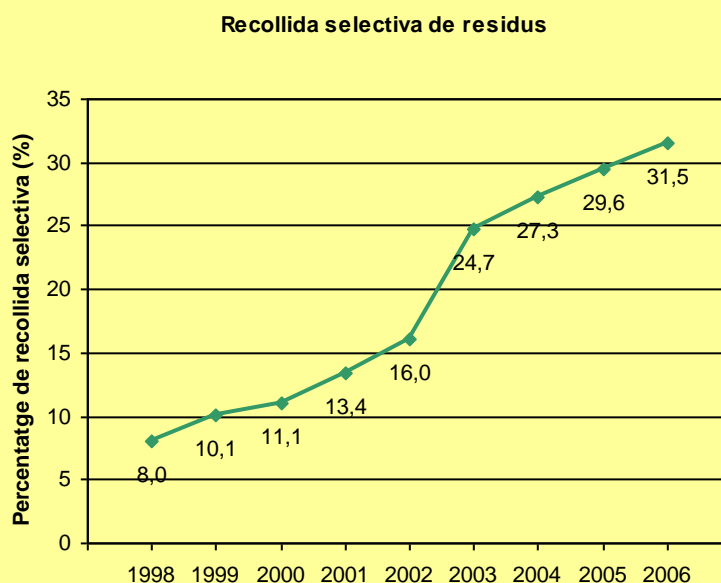
Dades 2006

Tendència desitjada

Percentatge de recollida selectiva = 31,5%

Gràfic d'evolució

Paràmetre de càlcul

Percentatge de residus recollits selectivament / (total residus generats · any)

Inclou fraccions paper, vidre, envasos, roba, orgànica, voluminosos, punts verds, rebuig a metanització i Mercabarna (no orgànica)

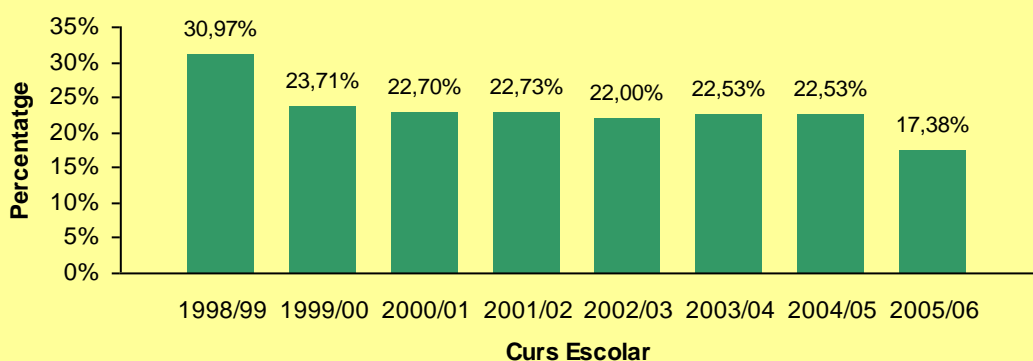
Unitats: percentatge

Periodicitat: anual

Font: Ajuntament de Barcelona. Àrea de Medi Ambient

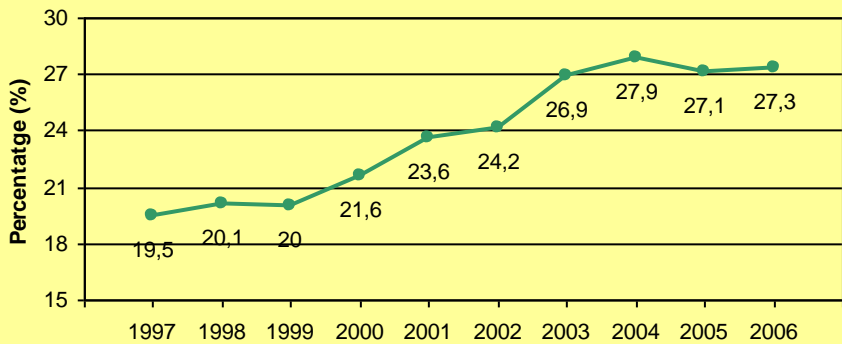
Línies d'acció del Compromís Ciutadà relacionades: 6.5

Indicador 17 Fracàs escolar

Objectiu 7																			
Augmentar la cohesió social enfortint els mecanismes d'equitat i participació																			
Dades 2005 – 2006	Tendència desitjada																		
Percentatge de fracàs escolar = 17,38%																			
Gràfic d'evolució																			
<p style="text-align: center;">Fracàs escolar</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Curs Escolar</th> <th>Percentatge</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1998/99</td> <td>30,97%</td> </tr> <tr> <td>1999/00</td> <td>23,71%</td> </tr> <tr> <td>2000/01</td> <td>22,70%</td> </tr> <tr> <td>2001/02</td> <td>22,73%</td> </tr> <tr> <td>2002/03</td> <td>22,00%</td> </tr> <tr> <td>2003/04</td> <td>22,53%</td> </tr> <tr> <td>2004/05</td> <td>22,53%</td> </tr> <tr> <td>2005/06</td> <td>17,38%</td> </tr> </tbody> </table>		Curs Escolar	Percentatge	1998/99	30,97%	1999/00	23,71%	2000/01	22,70%	2001/02	22,73%	2002/03	22,00%	2003/04	22,53%	2004/05	22,53%	2005/06	17,38%
Curs Escolar	Percentatge																		
1998/99	30,97%																		
1999/00	23,71%																		
2000/01	22,70%																		
2001/02	22,73%																		
2002/03	22,00%																		
2003/04	22,53%																		
2004/05	22,53%																		
2005/06	17,38%																		
Paràmetre de càlcul																			
Percentatge d'alumnes que no superen la ESO en un curs escolar / total alumnes avaluats en un curs escolar																			
Unitats: percentatge																			
Periodicitat: anual																			
Font: Generalitat de Catalunya. Departament d'Educació																			
Línies d'acció del Compromís Ciutadà relacionades: 7.1																			

Indicador 18

Població amb estudis universitaris finalitzats

Objectiu 7																							
Augmentar la cohesió social enfortint els mecanismes d'equitat i participació																							
Dades 2006	Tendència desitjada																						
Percentatge de població = 27,3%																							
Gràfic d'evolució																							
<p>Població amb estudis universitaris finalitzats</p> <table border="1"> <caption>Data for the line graph: Població amb estudis universitaris finalitzats</caption> <thead> <tr> <th>Any</th> <th>Percentatge (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1997</td><td>19,5</td></tr> <tr><td>1998</td><td>20,1</td></tr> <tr><td>1999</td><td>20</td></tr> <tr><td>2000</td><td>21,6</td></tr> <tr><td>2001</td><td>23,6</td></tr> <tr><td>2002</td><td>24,2</td></tr> <tr><td>2003</td><td>26,9</td></tr> <tr><td>2004</td><td>27,9</td></tr> <tr><td>2005</td><td>27,1</td></tr> <tr><td>2006</td><td>27,3</td></tr> </tbody> </table>		Any	Percentatge (%)	1997	19,5	1998	20,1	1999	20	2000	21,6	2001	23,6	2002	24,2	2003	26,9	2004	27,9	2005	27,1	2006	27,3
Any	Percentatge (%)																						
1997	19,5																						
1998	20,1																						
1999	20																						
2000	21,6																						
2001	23,6																						
2002	24,2																						
2003	26,9																						
2004	27,9																						
2005	27,1																						
2006	27,3																						
Paràmetre de càlcul																							
Percentatge* de població amb estudis universitaris superiors i mitjans finalitzats / població major de 18 anys																							
<i>*Font: Enquesta de serveis municipals</i>																							
Unitats: percentatge																							
Periodicitat: anual																							
Font: Ajuntament de Barcelona. Direcció de Serveis d'Estudis i Avaluació																							
Línies d'acció del Compromís Ciutadà relacionades: 7.1																							

Indicador 19 Accessibilitat a l'habitatge

Objectiu 7

Augmentar la cohesió social enfortint els mecanismes d'equitat i participació

Dades 2006

19.1 Esforç econòmic d'accés a l'habitatge en percentatge de renda familiar per habitant = **84,4%**

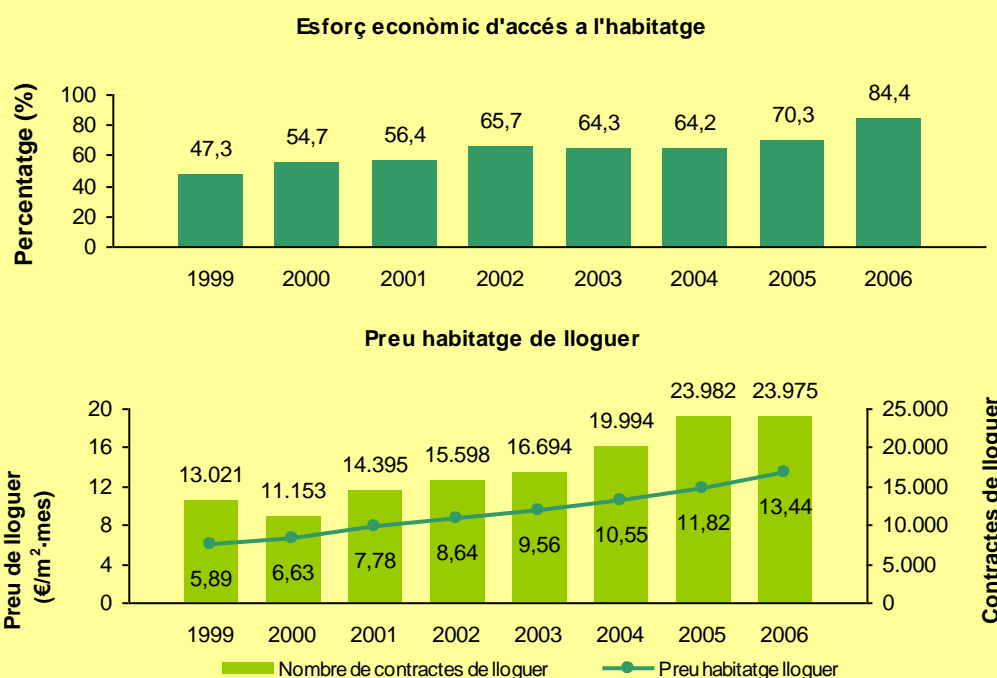
19.2 Nombre de contractes d'habitatges de lloguer anuals = **23.975**

19.3 Preu mitjà del m² d'un habitatge de lloguer = **13,44 €/m²-mes**

Tendència desitjada

Gràfic d'evolució

Paràmetre de càlcul

19.1 Esforç econòmic* d'accés a l'habitatge en percentatge de renda familiar per habitant

19.2 Nombre de contractes d'habitatges de lloguer anuals

19.3 Preu mitjà del m² d'un habitatge de lloguer

*Considerant les bonificacions fiscals

Unitats: 19.1 Percentatge
19.2 Nombre de contractes
19.3 Euros / m² · mes

Periodicitat: anual

Font: Ajuntament de Barcelona. Revista Barcelona Economia

Línies d'acció del Compromís Ciutadà relacionades: 7.8

Indicador 20 Grau d'associacionisme

Objectiu 7

Augmentar la cohesió social enfortint els mecanismes d'equitat i participació

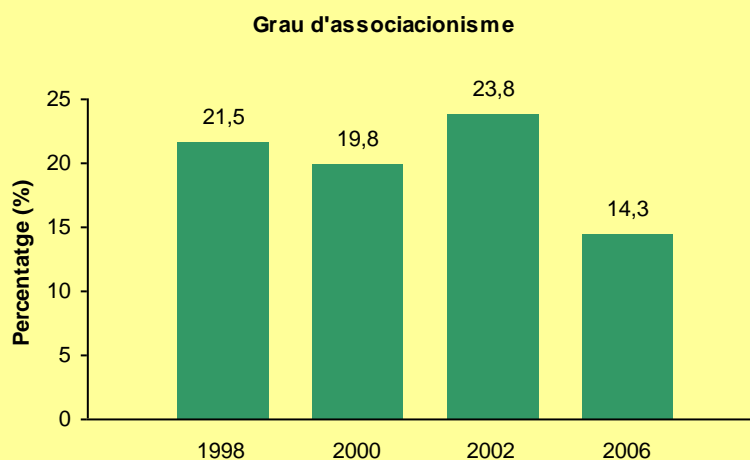
Dades 2006

Tendència desitjada

Percentatge de població que participa en una associació = **14,3%**

Gràfic d'evolució

Paràmetre de càlcul

Percentatge* de la població que diu pertànyer o ser voluntari d'una associació / Població total de Barcelona

*Font: *Enquesta de valors i actituds dels barcelonins*

Unitats: percentatge

Periodicitat: quatrianual

Font: Ajuntament de Barcelona. Direcció de Serveis d'Estudis i Avaluació

Línies d'acció del Compromís Ciutadà relacionades: 7.9

Indicador 21

Participació en els afers municipals

Objectiu 7							
Augmentar la cohesió social enfortint els mecanismes d'equitat i participació							
Dades 2006	Tendència desitjada						
Nombre d'òrgans, processos i mecanismes de participació = 689							
Gràfic d'evolució							
<p style="text-align: center;">Òrgans, processos i mecanismes de participació de la ciutat</p> <table border="1"> <caption>Data for the bar chart: Órgans, processos i mecanismes de participació de la ciutat</caption> <thead> <tr> <th>Any</th> <th>Nombre d'instàncies</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2005</td> <td>338</td> </tr> <tr> <td>2006</td> <td>689</td> </tr> </tbody> </table>		Any	Nombre d'instàncies	2005	338	2006	689
Any	Nombre d'instàncies						
2005	338						
2006	689						
Paràmetre de càlcul							
Òrgans, processos i mecanismes de participació de la ciutat							
Unitats: nombre d'òrgans, processos i mecanismes de participació							
Periodicitat: anual							
Font: Ajuntament de Barcelona. Direcció de Participació Ciutadana							
Línies d'acció del Compromís Ciutadà relacionades: 7.9							

Indicador 22

Nombre d'organitzacions amb certificació ambiental

Objectiu 8

Potenciar l'activitat econòmica orientada cap a un desenvolupament sostenible

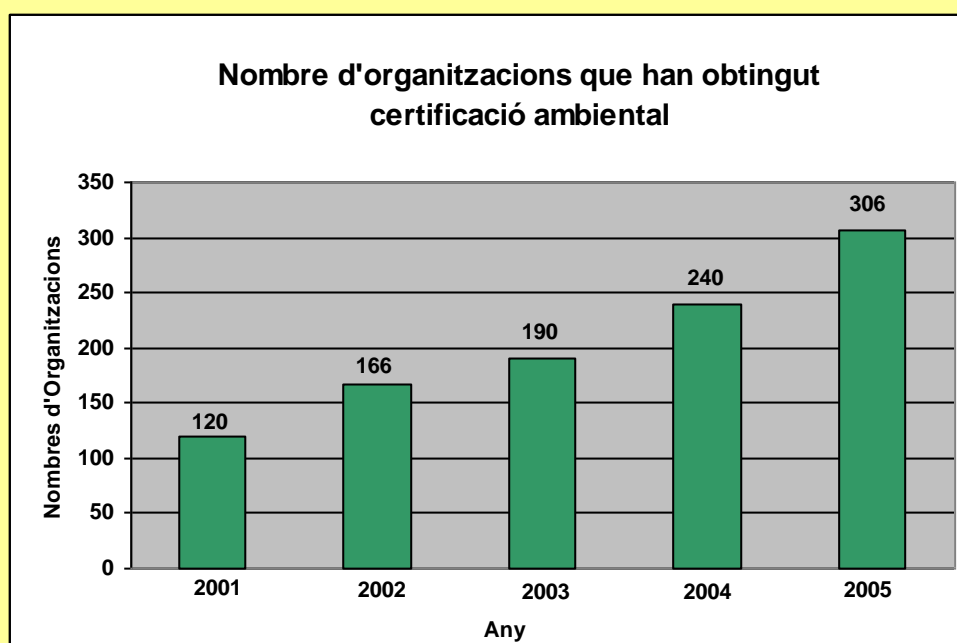
Dades 2005

Nombre d'empreses públiques o privades que han obtingut certificació ISO 14000, EMAS o el Distintiu de Garantia i Qualitat Ambiental = 306 organitzacions

Tendència desitjada

Gràfic d'evolució

Paràmetre de càlcul

Nombre d'organitzacions públiques o privades que han obtingut certificació ISO 14000, EMAS o el Distintiu de Garantia i Qualitat Ambiental

Unitats: nombre d'organitzacions

Periodicitat: anual

Font: Generalitat de Catalunya. Departament de Medi Ambient
Govern Basc (IHOBE)

Línies d'acció del Compromís Ciutadà relacionades: 8.2

Indicador 23

Nombre d'escoles que participen en projectes d'educació ambiental

Objectiu 9

Progressar en la cultura de la sostenibilitat mitjançant l'educació i la comunicació ambiental

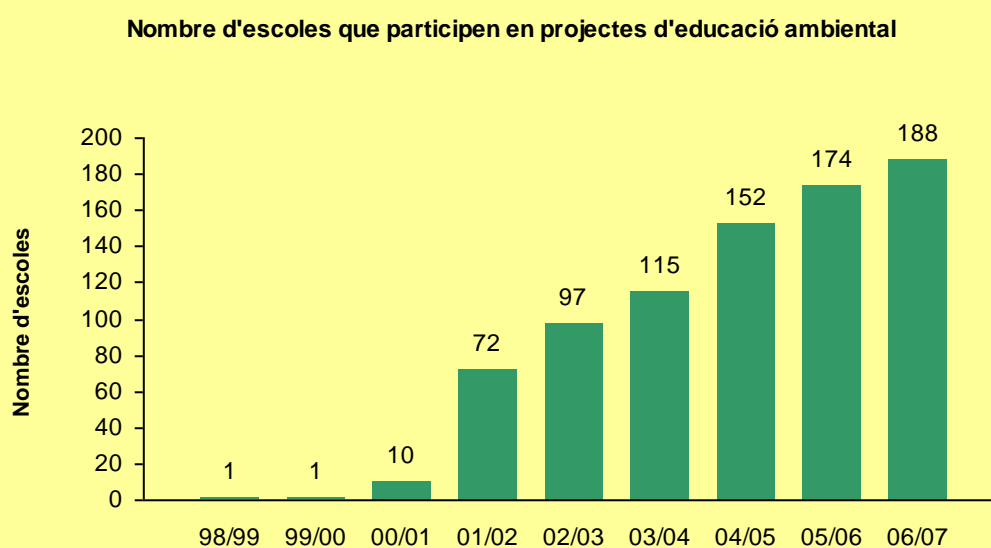
Dades 2006 - 2007

Tendència desitjada

Escoles que desenvolupen projectes específics d'educació ambiental (A21 i/o Escoles Verdes) = **188**

Gràfic d'evolució

Paràmetre de càlcul

Escoles que desenvolupen projectes específics d'educació ambiental (A21 i/o Escoles Verdes)*

*Es consideren projectes específics com Agenda 21 Escolar o Escoles Verdes

Unitats: nombre d'escoles

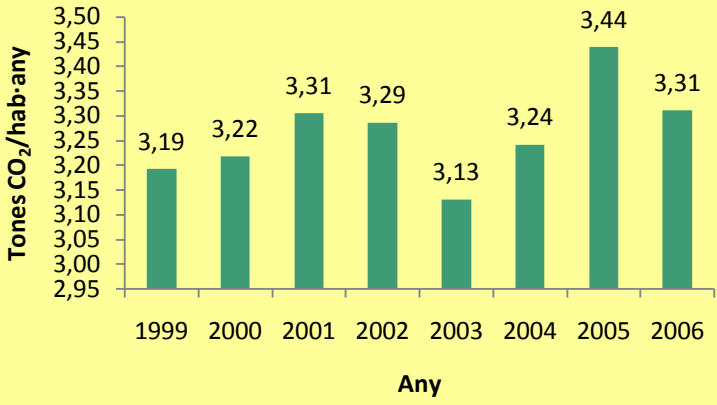
Periodicitat: anual

Font: Ajuntament de Barcelona. Àrea de Medi Ambient
Generalitat de Catalunya. Departament de Medi Ambient

Línies d'acció del Compromís Ciutadà relacionades: 9.4 i 9.7

Indicador 24

Emissions de CO₂ equivalent anuals

Objectiu 10																			
Reduir l'impacte de la ciutat sobre el planeta i promoure la cooperació internacional																			
Dades 2004	Tendència desitjada																		
Emissions anuals de CO ₂ equivalent/habitant = 3,13 tones																			
Gràfic d'evolució																			
<p>Emissions de CO₂ equivalent anuals</p> <table border="1"> <caption>Data for CO₂ Emissions Evolution</caption> <thead> <tr> <th>Any</th> <th>Tones CO₂/hab·any</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1999</td><td>3,19</td></tr> <tr><td>2000</td><td>3,22</td></tr> <tr><td>2001</td><td>3,31</td></tr> <tr><td>2002</td><td>3,29</td></tr> <tr><td>2003</td><td>3,13</td></tr> <tr><td>2004</td><td>3,24</td></tr> <tr><td>2005</td><td>3,44</td></tr> <tr><td>2006</td><td>3,31</td></tr> </tbody> </table>		Any	Tones CO ₂ /hab·any	1999	3,19	2000	3,22	2001	3,31	2002	3,29	2003	3,13	2004	3,24	2005	3,44	2006	3,31
Any	Tones CO ₂ /hab·any																		
1999	3,19																		
2000	3,22																		
2001	3,31																		
2002	3,29																		
2003	3,13																		
2004	3,24																		
2005	3,44																		
2006	3,31																		
Paràmetre de càlcul																			
Emissions * anuals de CO ₂ equivalent / habitant																			
* Les fonts considerades són: port, aeroport, abocador del Garraf, incineradora de St. Adrià del Besós, electricitat, GLP, gas natural, petroli d'automoció i altres (industrials), d'acord amb la classificació del Pla Energètic de Barcelona																			
Unitats: tones de CO ₂ / habitant · any																			
Periodicitat: anual																			
Font: Àrea Medi Ambient (Agència d'Energia de Barcelona)																			
Línies d'acció del Compromís Ciutadà relacionades: 10.4																			

Indicador 25

Nombre de punts de venda o consum de productes de comerç just

Objectiu 10

Reduir l'impacte de la ciutat sobre el planeta i promoure la cooperació internacional

Dades 2006

25.1 Grans cadenes = 12

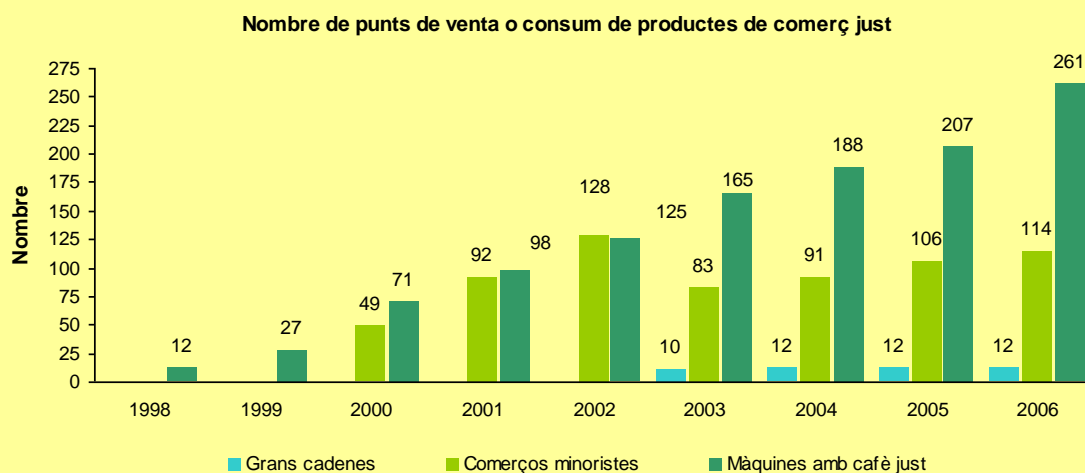
25.2 Nombre de punts de venda de productes de comerç just a Barcelona = 114

25.3 Nombre de màquines de vending amb cafè de comerç just = 261

Tendència desitjada

Gràfic d'evolució

Paràmetre de càlcul

25.1 Nombre de grans cadenes que comercialitzen productes de comerç just

25.2 Nombre de comerços minoristes que venen productes de comerç just

25.3 Nombre de màquines de *vending* amb cafè de comerç just

Unitats: 25.1 Nombre de grans cadenes
25.2 Nombre de punts de venda
25.3 Nombre de màquines de *vending*

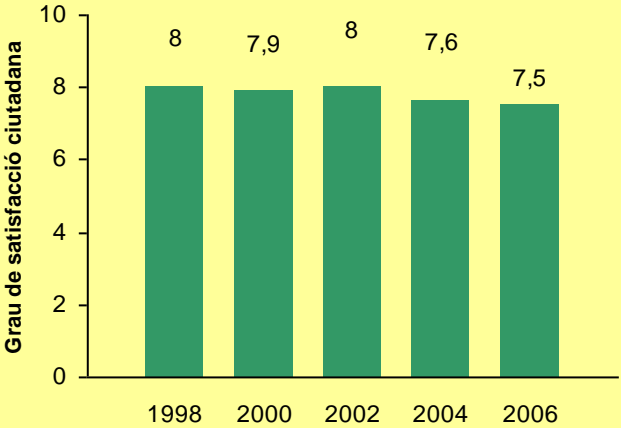
Periodicitat: anual

Font: SETEM

Línies d'acció del Compromís Ciutadà relacionades: 10.8

Indicador 26

Grau de satisfacció ciutadana

Objectiu general													
Indicador relacionat amb tots els objectius del compromís ciutadà per a la sostenibilitat													
Dades 2006	Tendència desitjada												
Mitjana de satisfacció = 7,5													
Gràfic d'evolució													
<p style="text-align: center;">Grau de satisfacció ciutadana</p> <table border="1"> <caption>Data for the bar chart: Grau de satisfacció ciutadana</caption> <thead> <tr> <th>Any</th> <th>Grau de satisfacció ciutadana</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1998</td> <td>8</td> </tr> <tr> <td>2000</td> <td>7,9</td> </tr> <tr> <td>2002</td> <td>8</td> </tr> <tr> <td>2004</td> <td>7,6</td> </tr> <tr> <td>2006</td> <td>7,5</td> </tr> </tbody> </table>		Any	Grau de satisfacció ciutadana	1998	8	2000	7,9	2002	8	2004	7,6	2006	7,5
Any	Grau de satisfacció ciutadana												
1998	8												
2000	7,9												
2002	8												
2004	7,6												
2006	7,5												
Paràmetre de càlcul													
Mitjana del grau de satisfacció de viure a la ciutat de Barcelona													
<i>Font: Enquesta de Qualitat de la Ciutat</i>													
Unitats: valor absolut de 0 a 10													
Periodicitat: bianual													
Font: Ajuntament de Barcelona. Direcció de Serveis d'Estudis i Avaluació													
Línies d'acció del Compromís Ciutadà relacionades: Relació amb totes les línies d'acció del Compromís Ciutadà													

Assaig de síntesi

Introducció

El cinquè informe Indicadors 21 aporta dades sobre l'estat i evolució de Barcelona en clau sostenible. L'informe es nodreix de 26 indicadors, aprovats en el marc del Consell Municipal de Medi Ambient i Sostenibilitat de Barcelona, que responen als 10 objectius del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat.

L'actualització anual de l'informe ofereix una visió continuada en el temps, fet que permet copsar els avenços i retrocessos per a cadascun dels indicadors, i prendre mesures a nivell polític i tècnic en cas d'obtenir resultats crítics. Alhora, es tracta d'un informe dinàmic en quant a la seva adaptació als canvis produïts en el temps (nova legislació, noves problemàtiques urbanes); en aquest sentit, quan ha estat necessari alguns indicadors s'han reformulat metodològicament. El 2006, aquest ha estat el cas dels indicadors 14 i 16 en els quals s'han refet les sèries temporals segons la nova comptabilització dels residus, per tal d'adaptar-les a la terminologia emprada pel Programa Metropolità de Gestió de Residus Municipals (PMGRM), aprovada a l'abril de 2006. Per altra banda, l'indicador 8, referent a l'estat de les platges, ha passat a contemplar dues platges més, la del Fòrum i la de Llevant. Un altre indicador que ha sofert un canvi important és el núm. 7 'Nivell de contaminació acústica', el qual ha refet la seva metodologia totalment i ofereix enguany resultats actualitzats per primera vegada.

Dels 26 indicadors, l'indicador 3 "Accessibilitat a espais públics i serveis bàsics" s'actualitza cada 3 anys perquè els canvis del paràmetre en el temps són molt graduals. Pel que fa als indicadors 13.1 "Percentatge d'energia primària d'origen renovable", 22 "Nombre d'organitzacions amb certificació ambiental" i 24 "Emissions de CO₂ equivalent anuals" enguany no s'han pogut actualitzar per manca de dades. Caldrà esperar al 2007 per conèixer els seus valors.

A l'hora d'analitzar l'evolució dels indicadors cal destacar dos aspectes significatius. Per una banda la interacció entre Barcelona ciutat i la seva àrea metropolitana, atès que tot i que la intenció de l'informe és analitzar l'estat de la ciutat, en alguns casos no es pot obviar la seva dimensió metropolitana. Per altra banda, també cal tenir en compte l'evolució demogràfica de la ciutat, sobretot en aquells indicadors que la població n'és una variable. En aquest sentit, un any més la població de Barcelona ha augmentat, tot situant-se a data 1 de gener de 2006 en 1.605.602 habitants (respecte els 1.593.075 habitants registrats el 2005). Aquest creixement provoca que, si bé en valors absoluts alguns indicadors hagin millorat, quan es presenten els resultats en termes de població la tendència pugui ser diferent.

Com a conclusió global de l'informe, i tal com es visualitza a les fitxes dels indicadors, cal remarcar que la majoria d'indicadors denoten una tendència positiva. També és cert que alguns indicadors s'han mantingut pràcticament igual mentre que n'hi ha hagut un parell que reflecteixen uns resultats no desitjats. Es tracta dels indicadors 19 i 20, Accessibilitat a l'habitatge i Grau d'associacionisme. Si bé és cert que el primer sembla haver desaccelerat la tendència negativa que arrossegava, segueix mostrant uns resultats gens favorables. Pel que fa al segon s'ha manifestat una davallada del grau d'associacionisme de la ciutat, les causes de la qual caldrà analitzar.

Finalment pel que fa a la contaminació atmosfèrica val a dir que la Generalitat de Catalunya està impulsant, amb l'ajuda de 40 municipis afectats, un Pla per a la Millora de la Qualitat de l'Aire a la Regió Metropolitana de Barcelona, que permeti restablir les condicions de qualitat exigides per la legislació europea pel 2010, i que actualment no es compleixen. Es tracta per tant d'una tasca col·lectiva important que revertirà en la qualitat de vida de la població de tota l'àrea.

Objectiu 1

Protegir els espais lliures i la biodiversitat i ampliar el verd urbà

La geografia de la ciutat, envoltada de turons, del litoral i de municipis, condiona la seva dimensió i creixement. La presència de fronteres naturals esdevé una bona oportunitat per dur a terme planificacions globals de renovació urbana i recuperació d'espais naturals, sense expansionar-se de manera il·limitada.

Les actuacions urbanístiques que es projectin a la ciutat han de dotar-se d'iniciatives de protecció i recuperació del verd urbà per tal de mantenir i millorar la qualitat de vida urbana, atesa l'artificialització del territori que s'ha produït a les darreres dècades. De fet, en els darrers trenta anys, Barcelona ha doblat la seva superfície urbanitzable, de manera que els espais públics de zona verda existents representen un punt clau en la qualitat de vida i en la recuperació d'hàbitats per a la flora i la fauna.

L'Indicador 1 "Superfície verda per habitant" ha donat un resultat de 17,73 m² d'àrea verda per habitant, valor lleugerament inferior al de l'any 2005 en què fou de 17,81 m²/habitant. Aquesta disminució és deguda a l'augment de la població, ja que en valors absoluts ha augmentat la superfície verda de Barcelona. Durant l'any 2006 la ciutat ha guanyat nous espais verds de poca grandària com són els Jardins d'Àngel Pestaña, els interiors del districte 22@, els carrers Tiana —Guayaquil Caracas i el carrer Garrofers amb Escultor Claperós. També cal destacar les 5 noves hectàrees de verd que ha suposat la cobertura de la Gran Via i les 2 hectàrees de la Porta de Collserola. Per altra banda, les intervencions de millora d'infraestructures que s'estan duent a terme a la ciutat han fet que s'hagin donat de baixa temporalment alguns espais verds, com és el cas de la plaça Lesseps. Tanmateix, el balanç final dona un increment net de 9,52 hectàrees per a l'any 2006.

Pel que fa a la biodiversitat de la ciutat, s'ha pres com a referència l'estudi anual sobre la diversitat de les aus. Els ocells són un bon reflex de la qualitat ambiental i el seu seguiment es realitza a través de l'**Indicador 2 "Biodiversitat de les aus"**.

Els censos s'han elaborat seguint la metodologia anomenada Seguiment d'Ocells Comuns de Catalunya (SOCC). El mètode SOCC permet obtenir una visió molt fidel sobre la situació ornitològica al Principat i dona un marc geogràfic on referenciar els resultats de la ciutat de Barcelona. Enguany s'ha dut a terme l'estudi d'11 itineraris primaverals i 11 hivernals, quatre més que el 2005.

Pel que fa a les espècies, la unitat de mostreig emprada és el nombre d'espècies per itinerari (en un trajecte de 3 km.). Pels exemplars, la unitat de mostreig utilitzada és el nombre d'exemplars per quilòmetre d'itinerari. L'indicador separa el cens primaveral de l'hivernal així com el grup d'espècies autòctones i indígenes, del grup de les assilvestrades (coloms i exòtiques).

Una de les actuacions per millorar la biodiversitat urbana consisteix en conservar el patrimoni natural de fauna indígena, és a dir, potenciar al màxim les espècies pròpies de la nostra terra (les autòctones), i en controlar la fauna assilvestrada (exòtiques i coloms), que amenaça l'ornitofauna indígena. En comparació amb el Principat i respecte a la fauna assilvestrada, cal destacar que a Barcelona hi ha entre 5,5 i 7 vegades més espècies i 13 vegades més exemplars.

La tendència desitjada és doncs que augmenti la fauna autòctona i disminueixi l'assilvestrada. En aquest sentit, i en comparació amb els dos anys anteriors es pot destacar positivament l'increment lleuger del nombre d'espècies autòctones a la primavera, el clar augment del nombre d'exemplars autòctons a l'hivern i la lleugera disminució del nombre d'exemplars d'assilvestrats a la primavera. El cas menys desitjable ha estat la disminució dels exemplars autòctons a la primavera.

En conjunt, el municipi de Barcelona manté una biodiversitat ornítica interessant, en gran mesura marcada tant per l'estructura urbana com per la presència de fonts d'aliment d'origen artificial. A més, un dels aspectes més notables és la seva variació estacional, amb espècies presents de forma exclusiva en temporada de nidificació i d'altres que només hi són a l'hivern.

L'espècie més abundant és el colom roquer, un ocell que a Barcelona es trobava tradicionalment en captivitat i que s'ha adaptat a la vida en llibertat, raó per la qual es considera com a semidomèstic. Les altres dues espècies urbanes per excel·lència són el pardal i el falciot negre; ambdues necessiten forats per a fer el niu i també han trobat en les ciutats un ambient força adequat per a establir-s'hi. La dominància d'aquestes aus fa que l'indicador estigui fortament influenciat per la seva situació. Altres ocells remarcables són el gavià de potes grogues, la garsa, el tudó i la tórtora turca, aquesta darrera de recent aparició a la ciutat. Tot i ser molt més escassa, una de les espècies que té a Barcelona la part més important de la població catalana és el ballester.

Un altre element destacable és la presència de més de cinc espècies nidificants de lloros i cotorres. Finalment, situats a la perifèria de l'àrea urbana, els vessants solans de Collserola donen cabuda a una comunitat d'ocells típicament mediterrània, amb abundància de tallarol capnegre, tallarol de casquet, rossinyol, merla i gafarró.

Objectiu 2

Defensar la ciutat compacta i diversa, amb un espai públic de qualitat

El model de ciutat mediterrània, de gran compacitat i complexitat, és un tret característic de Barcelona, una de les ciutats amb més densitat de població d'Europa, amb aproximadament 16.000 habitants per quilòmetre quadrat. Aquesta realitat genera molts avantatges ambientals i socials alhora que racionalitza els costos derivats de l'oferta pública de serveis. Aquest model propi de les ciutats mediterrànies permet mantenir l'organització i funcions urbanes amb un menor consum d'energia, espai i temps.

Un dels elements que garanteix la vitalitat del teixit urbà en una ciutat compacta és la renovació dels seus edificis i espais en un grau adequat, per tal de garantir la qualitat del parc d'habitatges i dels barris de la ciutat. Alhora, la renovació s'ha de fer amb criteris de sostenibilitat, prioritzant les actuacions de rehabilitació sobre la construcció de nova planta, per tal de reduir el consum de materials i completar el cicle de vida dels edificis. La gestió a la ciutat també ha de vetllar per una oferta de serveis públics adequada a les necessitats dels seus ciutadans, mantenint en bon estat els equipaments, els espais públics i el mobiliari urbà i millorant l'accessibilitat al conjunt de serveis.

L'Indicador 3 "Accessibilitat a espais públics i serveis bàsics" indica la proximitat dels serveis considerats bàsics (centres educatius, centres de salut, transport, espais verds o oberts i punts de brossa neta) per a la ciutadania. D'acord amb aquest indicador, un servei es considera accessible quan es localitza a menys de 300 metres del domicili del ciutadà. Les dades de 2004 indiquen que gairebé el 100% de la població té accés a tres serveis, tot i que també van posar de manifest que l'accessibilitat als centres d'atenció sanitària segueix essent reduïda, amb sols un 28,1%. Aquest indicador s'actualitza cada tres anys atès que els canvis es produeixen lentament, de manera que es tornarà a disposar de resultats el 2007.

Una ciutat amb un índex d'accessibilitat elevat indica que té desplegada una bona xarxa de serveis i que garanteix l'equilibri territorial per a bona part dels seus barris, tot fomentant diferents àrees de centralitat en el municipi. En aquest sentit, Barcelona gaudeix de diversos nuclis d'atracció a la mateixa ciutat, alhora que també la seva àrea metropolitana presenta aquesta estructura polinuclear.

L'Indicador 4 "Índex de renovació urbana", ens indica el nombre d'habitatges reformats i de nova construcció per cada mil habitants. Es considera adequat que la tendència desitjada sigui d'augment moderat, fet que indica que els habitatges s'estan mantenint en condicions adequades. D'altra banda, si es produís una disminució considerable de l'indicador es posaria de manifest l'envelliment de la ciutat amb tots els inconvenients que aquest deteriorament suposa. Enguany, l'indicador segueix incrementant-se i se situa en el valor de 4,87, el més pròxim al sostre assolit el 1999 amb 5,06. Cal destacar que en valors absoluts aquest ha estat l'any en què s'han reformat o construït més habitatges, tot i que l'augment de la població atenua el resultat de l'indicador.

Fins el 2006 l'activitat en el sector constructiu va ser alta. A la ciutat continua havent-hi molta activitat en edificacions no residencials i obra civil, mentre que el creixement residencial sembla situar-se a l'àrea metropolitana. Pel que fa a la promoció d'habitatge protegit els 1.442 habitatges iniciats l'any 2006 representen un descens del 5% en relació amb el 2005. Malgrat ser una dotació molt baixa si es consideren les sol·licituds presentades, cal dir que la proporció d'habitatge nou protegit sobre el total d'habitatges iniciats és, a Barcelona, d'un 24,8%, molt superior al 5,97% de Catalunya.

Objectiu 3

Millorar la mobilitat i fer del carrer un entorn acollidor

El ritme de la ciutat de Barcelona ve marcat per la vida als seus carrers. Carrers de pas per a la gent que va a la feina, al mercat, a l'escola, o senzillament carrers d'estada i convivència. Una fita clara de la ciutat és la de donar resposta a les diferents necessitats d'usos de l'espai urbà sense condicionar la qualitat de vida, el medi ambient i la fluïdesa del trànsit.

Aconseguir una mobilitat sostenible implica recuperar els carrers com a espais de convivència per als ciutadans i fomentar el repartiment equitatiu de l'espai públic, donant prioritat a la mobilitat a peu i en bicicleta, ja que són els sistemes de desplaçament urbans més eficients i tranquils. A més, ha d'existir una xarxa de transport públic col·lectiu àmplia i en bones condicions. Pel que fa al transport privat s'ha de promoure el seu ús racional i fomentar l'ús compartit.

La mobilitat sostenible també s'orienta a un consum més eficient dels recursos energètics i promou les tecnologies i fonts d'energia més netes; així mateix fomenta la reducció de les emissions contaminants i el soroll per crear un entorn urbà més saludable. Finalment una mobilitat sostenible busca la participació activa dels ciutadans i la seva corresponsabilitat en la presa de decisions.

Per tal d'aconseguir aquests reptes s'han dut a terme moltes accions i iniciatives en els darrers anys. El Pacte per la Mobilitat, el Camí Escolar, les àrees verdes, les zones 30, la Setmana de la Mobilitat Sostenible, iniciatives com el cotxe compartit (*carpooling*), el lloguer de cotxe (*car-sharing*) o el *bicing*, entre d'altres, contribueixen a assolir aquesta nova cultura de la mobilitat.

L'Indicador 5 “Mode de desplaçament de la població” aporta dades sobre la distribució modal en els desplaçaments a la ciutat de Barcelona i concretament sobre les etapes, és a dir la fracció modal en què es divideix un

desplaçament, sempre major de cinc minuts, i que pot comportar canvi de transport.

Per quart any consecutiu s'aprecia que la distribució modal s'ha mantingut pràcticament igual, només s'observa variació decimal. Aquesta variació, però, segueix la tendència que s'observa des de 2003, un lleuger augment de l'ús del transport privat i públic en detriment dels desplaçaments a peu i en bicicleta, pel que fa a percentatges, ja que en termes absoluts tots tres augmenten.

Aquest darrer any, el fort increment dels desplaçaments amb motocicletes a la ciutat, de l'ordre del 19%, ha marcat els resultats del transport privat. És possible que aquest augment hagi estat fruit de la modificació de la normativa que permet la conducció de motos de 125 cc. amb el carnet de conduir cotxe.

En contraposició, els desplaçaments totals en cotxe han experimentat un descens aproximat del 4,8%.

Pel que fa al còmput total de desplaçaments que es donen a la ciutat, en un dia laborable s'arriben a produir 4,8 milions d'etapes de desplaçament internes. Aquests s'eleva 3 milions més si es tenen en compte els que es dirigeixen cap a l'exterior de la ciutat. Pel que fa al tipus de transport utilitzat en aquests desplaçaments de connexió els percentatges varien; el 44% es realitzen en transport públic, el 47,5% en transport privat i el 8,5 a peu o en bicicleta.

En la mateixa línia que l'indicador anterior, el Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat aposta per reequilibrar l'espai públic a favor del vianant. En aquest sentit un dels objectius proposats és l'augment de l'espai viari destinat al ciutadà. L'**Indicador 6 "Proporció d'espai viari amb prioritat per a vianants"** reflecteix l'evolució d'aquest. Cal recordar que el 2005 es va modificar el paràmetre de càlcul d'aquest indicador, tot entenent que la realitat

de l'espai urbà ha d'incloure, a part de les voreres i calçades, les àrees d'espai compartit (carrers per a vianants de plataforma única, a un sol nivell, que permeten l'accés restringit del cotxe). Enguany els nous espais d'accés restringit es localitzen al carrer Escudellers, al Casc Antic, al Farró, al barri de Gràcia i a Marià Aguiló.

L'evolució positiva de l'indicador, amb un augment percentual de 4 punts en el 2005, assolint el valor de 39,4%, va posar de relleu l'aposta per invertir l'actual estructura viària que prioritza la preponderància del vehicle motoritzat. En el 2006 aquesta tendència es confirma i situa la proporció d'espai viari amb prioritat per al vianant en el 39,7%.

Pel que fa a les zones per a vianants, el districte de Ciutat Vella segueix essent, amb diferència, el que té més hectàrees, prop de 22. Però els districtes amb un major augment són Gràcia (48% i 5 ha), Nou Barris (36% i 6 ha) i Sant Martí (33% i 10,5 ha).

Per altra banda, cal destacar altres mesures dutes a terme enguany que, tot i no quedar reflectides en l'indicador, apunten en la mateixa direcció. Un exemple clar són les zones 30, trams viaris amb limitació de la velocitat a 30 km/h, que no han estat incloses en l'indicador ja que hi tenen prioritat els cotxes. El projecte de pacificació dels carrers amb zones 30 s'ha iniciat a Sant Andreu i preveu actuar en 19 barris. Els resultats a Sant Andreu han estat molt favorables. Destaca una baixada de l'accidentalitat del 27%, un increment del 200% de vianants a les zones més comercials, un augment de l'ús de la bicicleta i una disminució dels temps de recorregut degut a la descongestió i baixa densitat del trànsit.

Objectiu 4

Assolir nivells òptims de qualitat ambiental i esdevenir una ciutat saludable

Un dels grans objectius i reptes del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat és millorar la qualitat de vida dels ciutadans de Barcelona. Aquesta qualitat de vida està fortament lligada a aspectes ambientals, com són la qualitat de l'aigua, de l'aire i el confort acústic. Aquestes qüestions afecten especialment l'àmbit de la salut atès que la incidència d'algunes malalties s'ha accentuat per factors ambientals. A l'actualitat s'està treballant especialment en millorar la qualitat atmosfèrica de la ciutat i de la seva àrea metropolitana ja que hi ha paràmetres que presenten valors crítics (òxids de nitrogen, partícules en suspensió) i que superen els valors màxims establerts per la legislació amb vista al 2010. La Generalitat de Catalunya ha elaborat un pla d'actuació per augmentar la qualitat de l'aire progressivament fins a l'any 2010, amb reduccions d'emissions de contaminants de fins el 30%. Entre les mesures per reduir la contaminació figuren l'ambientalització del transport públic, la reducció de la velocitat màxima dels vehicles a 80 km/h a les vies ràpides i la implantació de carrils per a vehicles d'alta ocupació. Com a indicador de caràcter global sobre l'estat saludable de la ciutat s'avalua l'esperança de vida dels ciutadans.

L'indicador 7 "Nivell de contaminació acústica", vol reflectir la proporció de longitud de carrer i de població afectada a Barcelona en funció de diferents rangs de soroll (<60 dB(A), 60-65 dB(A), 65-70 dB(A), >70 dB(A)).

L'indicador correspon al valor del nivell dia-vespre-nit ponderat (L_{den}), definit a la Directiva Europea 2002/49 i transposat per la Llei Catalana 16/2002 de Protecció contra la contaminació acústica. Representa el nivell sonor amitjanat anual, on: el dia correspon al període comprès entre les 7 i les 21h; el vespre entre les 21 i les 23h, amb una ponderació de +5 dB(A); la nit entre les 23 i les 7h, amb una ponderació de +10 dB(A). Les dades corresponents a aquest indicador seran publicades properament.

Les platges i el litoral són un espai important per a la ciutat; d'una banda, perquè constitueixen un dels espais de lleure més visitats i de l'altra perquè són un hàbitat natural. Per tant, la millora de la qualitat de les aigües del litoral reverteix en dos objectius: el benestar de les persones i la conservació de la biodiversitat. La concepció del medi marí com a patrimoni natural de la ciutat ha anat prenent força de forma paral·lela als canvis urbanístics del front marítim realitzats en els darrers anys. L'**Indicador 8 "Qualitat ambiental a les platges"** es conforma de dos paràmetres mesurats anualment que avaluen la qualitat de les aigües i de la sorra; un pretén reflectir la qualitat microbiològica i l'altre la qualitat visual. El primer mesura la concentració de coliformes fecals i s'expressa pel percentil 95 dels resultats obtinguts al llarg de tota la temporada de bany (expressat en ucf/100 ml). Aquest paràmetre indica el mínim i màxim trobat. Enguany s'observa que s'ha incrementat en diferents proporcions a totes les platges excepte a la d'Hospital del Mar. Els resultats són 34 – 400 ucf/100 ml, és a dir, que ha augmentat el mínim i ha disminuït el màxim observat respecte l'any passat (16-912 ucf/100 ml). Els resultats a totes les platges estan molt per sota del valor límit imperatiu de 2000 ucf/100 ml establert a la legislació vigent.

Val a dir que, a més de la zona de banys del Fòrum que ha presentat un valor d'aquest indicador de 34 ucf/100 ml, s'ha incorporat una nova platja, la de Llevant, la qual ha presentat un percentil 95 de 15 ucf/100 ml, tot i que no s'ha incorporat el seu percentil ja que s'ha obtingut a partir de només sis mostres de control efectuades.

Cal fer esment que la pluviositat i les descàrregues del sistema unitari del clavegueram que se'n deriven són encara les raons principals de la variabilitat de la valoració de la qualitat global de cada platja al final de cada temporada.

En relació a la qualitat visual de les zones de bany, en cap de les inspeccions s'ha apreciat presència important de residus a l'aigua i a la sorra, la qual cosa fa que aquest indicador assoleixi el valor de 100 %, mantenint-se la tendència ascendent dels darrers anys i responent de forma satisfactòria a les millores introduïdes en la gestió d'aquests espais públics.

En referència a la contaminació atmosfèrica de la ciutat es pot observar l'**Indicador 9 "Qualitat de l'aire"**. Aquest indicador fins fa dos anys avaluava únicament l'**Indicador 9.1 "Nivell d'ozó en el màxim horari"** a la ciutat i, des de l'any passat, se n'ha afegit un altre, l'**Indicador 9.2 "Mitjana anual dels valors horaris de NO₂"** per tal d'oferir una visió més global sobre aquest aspecte.

L'ozó és un gas molt reactiu que a certes concentracions pot ser nociu per a la salut dels éssers vius. Es tracta d'un contaminant secundari generat a partir d'altres contaminants com els òxids de nitrogen i els compostos orgànics volàtils. L'única manera efectiva de disminuir els nivells d'ozó superficial és evitant o reduint l'emissió dels seus precursors, els quals provenen majoritàriament del trànsit i de les indústries.

No es pot afirmar exactament a partir de quina concentració l'ozó afecta la salut humana, però s'han establert llimdars d'informació i d'alerta a la població. Aquests tenen en compte la concentració d'ozó i la seva durada en el temps.

La legislació vigent relativa a l'ozó és recollida al Reial Decret 1796/2003. Aquest estableix en 180 µg/m³ i 240 µg/m³ concentracions mitjanes d'una hora com a llimdar d'informació i d'alerta a la població, respectivament. L'any 2006 el llimdar màxim horari de l'**indicador 9.1 "Nivell d'ozó en el màxim horari"** ha estat de 145 µg/m³ a l'estació de mesura del Parc de la Ciutadella, significativament inferior als 176 µg/m³ registrats el 2005, i per tant no s'ha superat el llimdar d'informació establert. En relació a aquest seguiment, val a dir

que, des de 1994 existeix una Campanya de vigilància dels nivells d'ozó troposfèric a tota Catalunya.

Un altre indicador que interessa des de la perspectiva ambiental i de la salut és el diòxid de nitrogen (NO_2). Es tracta d'un gas tòxic a altes concentracions, que intervé en la formació de la boira fotoquímica. Les principals fonts emissores d'aquest contaminant derivades de l'activitat humana són el transport i determinats processos industrials. Pel que fa a l'**Indicador 9.2 "Mitjana anual dels valors horaris de NO_2 "** es manté la tendència d'augment del nombre de superacions del valor límit horari en les estacions de trànsit molt intens (Eixample i Gràcia-Sant Gervasi) sense ultrapassar però, el nombre de superacions permeses (18). Excepte a Sants, les estacions de la ciutat han superat el valor límit de $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ de mitjana anual d'obligat compliment l'any 2010. Malgrat les significatives disminucions de la mitjana anual a l'estació de Gràcia-Sant Gervasi (trànsit molt intens) i a Sants (trànsit moderat) no es pot dir que s'hagi produït una millora generalitzada a tota la ciutat atès que a les estacions de l'Eixample (trànsit molt intens) i del Parc de la Ciutadella (fons urbà) s'han mantingut els valors de l'any 2005. Pel que fa a l'estació de Poblenou cal saber que ha estat temporalment de baixa i, per tant, només s'han pogut prendre el 37% de les mesures.

Cal destacar també les partícules en suspensió de diàmetre inferior a 10 micres (PM_{10}) procedents del transport, principalment de vehicles amb motor dièsel. Enguany es detecta un manteniment i fins i tot una tendència a l'augment dels nivells a totes les estacions de trànsit, de manera que continua superant-se tant el valor límit anual com el nombre de superacions permeses del valor límit diari. Aquestes partícules afecten negativament a la salut, especialment a l'aparell respiratori i al sistema cardiovascular.

Finalment l'**Indicador 10 "Esperança de vida en néixer"** assolix el 2005 el valor de 77 anys pels homes i 83,9 per les dones, valors que indiquen que l'esperança de vida en néixer de la població barcelonina és superior a la de

l'Estat espanyol, la qual es troba entre les més altes d'Europa. Aquesta esperança de vida ha augmentat significativament en la darrera dècada, ja que l'any 1997 era de 75 i 82,3 anys per a homes i dones respectivament, per tant han guanyat 2,9 anys els homes i 1,4 anys les dones. Tanmateix, els valors han disminuït respecte el 2004, tot assolint una esperança de vida en néixer total de 80,6 per a l'any 2005.

Objectiu 5

Preservar els recursos naturals i promoure l'ús dels renovables

Les ciutats, i en general les àrees urbanes, tenen una important responsabilitat en el consum de recursos naturals. Tot i que és conegut que els recursos naturals (energètics, hídrics i matèries primeres) són limitats, el seu consum no ha deixat d'augmentar amb el pas del temps. Aquest fet contribueix a augmentar la petjada ecològica, dada orientativa que representa la superfície productiva que necessita cada habitant per disposar dels recursos que consumeix habitualment (consum d'aliments, productes energètics i habitatge, entre altres). La petjada ecològica de Catalunya¹ ha manifestat un increment significatiu en els darrers anys; si el 1998 s'estimava que era de 3,26 hectàrees per habitant, el 2003 aquest valor es va quantificar en 3,92 hectàrees per habitant. En el cas de Barcelona, la tendència en els darrers anys és similar.

Tenint en compte aquest escenari, en els darrers anys s'han començat a impulsar polítiques públiques orientades a fer un ús més eficient dels recursos i a potenciar-ne l'ús de renovables. Paral·lelament, comença a sorgir una nova tendència denominada decreixement, que qüestiona el model de consum actual i reclama un canvi d'hàbits de la població que permeti una reducció real dels recursos consumits.

Diverses línies d'actuació del cinquè objectiu del Compromís aposten per la gestió integrada de l'aigua, tot incrementant l'eficiència en el seu ús, l'aprofitament de les aigües subterrànies i la regeneració de les aigües superficials. L'Indicador 11 “Consum total d'aigua per habitant” mesura el consum d'aigua total (domèstic, comercial, industrial i per a serveis municipals) per habitant i dia. Els resultats d'aquest indicador confirmen que s'avança en la bona direcció ja que un any més ha disminuït el consum d'aigua domèstica, essent el 2006 de 118,1 l/hab-dia (descens del 3%), i de 182,8 l/hab-dia el consum total d'aigua per habitant (descens del 3,7%). Cal destacar que tot i

¹ Mayor, X.; Quintana, V. (2005). Aproximació a la petjada ecològica de Catalunya. Barcelona: Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible. Generalitat de Catalunya.

augmentar la població també es manifesta un descens en termes absoluts del consum d'aigua (2,2% pel consum total d'aigua i un 2,9% pel consum domèstic).

Per altra banda, l'**Indicador 12 "Consum públic d'aigua freàtica"** mesura el percentatge d'aigua que prové del freàtic en relació al consum total d'aigua per a serveis municipals. El 2006 aquesta proporció ha estat del 10,13%, amb un increment respecte el 2005 del 2,95%. En valors absoluts (705.201 m³), però, l'ús d'aigua freàtica ha disminuït un 1,2%, tot i que en menor grau que el consum total d'aigua per a serveis municipals, fet que explica l'augment de la proporció. La disminució del consum ha estat motivada per la paralització del reg del parc de la Ciutadella (el principal punt de consum d'aigua del subsòl), a causa de la salinització de l'aquífer.

El 2007 s'han iniciat diferents mesures d'estalvi d'aigua en els serveis municipals per a complir amb el Decret de Sequera emès per la Generalitat de Catalunya. Les principals actuacions del pla se centren en reduir l'aigua que s'utilitza en la neteja viària, en el reg de parcs i jardins i a les fonts ornamentals. L'impacte d'aquestes mesures es podrà conèixer a l'informe de l'any vinent. Cal ressaltar, igualment, la posada en servei del nou dipòsit al castell de Montjuïc.

A partir del foment de l'estalvi d'energia, de l'eficiència energètica i de l'ús d'energies renovables es pretén millorar la qualitat ambiental i contribuir a la sostenibilitat de la ciutat. Amb aquests objectius s'està executant el Pla de Millora Energètica de Barcelona (PMEB) coordinat per l'Agència d'Energia de Barcelona. Un dels indicadors del PMEB és l'Indicador 13.1 "Consum d'energia d'origen renovable", que segueix una tònica ascendent, encara que és un percentatge petit respecte al total.

Pel que fa a l'energia produïda a les instal·lacions de la ciutat, les dades indiquen que el 2007 s'han produït 28.474 MWh/any d'energia solar tèrmica i 2.369 MWh/any d'energia solar fotovoltaica. Aquest resultat evidencia un

increment continuat des de que es va aprovar la Ordenança Solar Tèrmica de Barcelona i el PMEB, i els esforços que s'estan fent a nivell de ciutat per aprofitar els recursos renovables existents. D'una banda l'augment de les instal·lacions d'energia solar tèrmica és fruit de l'aplicació de l'ordenança municipal i el Codi Tècnic de la Edificació, que obliguen a instal·lar sistemes d'energia solar tèrmica en els nous edificis. I d'una altra, l'augment de l'energia fotovoltaica ha estat degut directament a les noves instal·lacions promogudes principalment per l'Ajuntament de Barcelona en els darrers anys.

Objectiu 6

Reduir la producció de residus i fomentar la cultura de la reutilització i el reciclatge

En els darrers anys s'ha manifestat a Europa una tendència creixent en la generació de residus, de forma paral·lela a l'assoliment de certs estàndards de qualitat de vida i creixement econòmic. Una de les causes principals és l'augment dels residus d'envasos i embalatges d'un sol ús. A Catalunya, entre l'any 1998 i el 2005, mentre que la població ha augmentat un 15%, la producció de residus municipals ho ha fet en una proporció del 39%. El repte fonamental en els municipis rau en impulsar polítiques de prevenció efectives que inverteixin aquest increment. Barcelona, mitjançant instruments de fiscalitat i de sensibilització a la població està treballant per contenir la producció de residus.

Alhora s'estan impulsant actuacions per facilitar la recollida selectiva de residus. D'una banda existeixen circuits diferenciats entre la recollida domiciliària i la comercial, amb sistemes de recollida específics per a diferents gremis. De l'altra, s'han desplegat més mitjans per acostar els sistemes de recollida selectiva als ciutadans.

Finalment, i lligat al foment de la cultura participativa, cal destacar que des de l'any 2000 és vigent l'Acord Cívic per una Barcelona Neta i Sostenible, un espai de diàleg format per l'Ajuntament i prop de 300 agents socio-econòmics de la ciutat. Diversos acords específics entre entitats han permès millorar la neteja i recollida selectiva a Barcelona.

Enguany ha calgut actualitzar la metodologia de càlcul per als indicadors 14, 15 i 16, i s'han refet les sèries temporals d'acord amb la nova comptabilització i terminologia que s'utilitza en el Programa Metropolità de Gestió de Residus Municipals (PMGRM). La utilització de la nova terminologia, aprovada a l'abril

de 2006, suposa la integració de les dades amb l'Entitat Metropolitana dels Serveis Hidràulics i Tractament de Residus.

L'**Indicador 14 "Generació de residus urbans"** ha anat evidenciant durant anys la tendència ascendent en la producció de residus, arribant el 2005 a un pic d'1,52 quilograms per habitant i dia. Actualment sembla que la producció de residus tendeix a l'estabilització, essent el valor d'1,50 quilograms per habitant i dia. Caldrà anar veient com evoluciona aquest indicador, ja que aquest fet té grans implicacions en la gestió de residus. Les actuacions que s'estan duent a terme en relació a la recollida comercial s'orienten a aconseguir una reducció en la producció de residus i una millor gestió d'aquests. Els titulars d'activitats econòmiques generadores de residus han d'assumir el cost de la recollida i gestió dels residus que produeixen mitjançant uns preus públics establerts. Aquesta mesura de fiscalitat, derivada de la modificació de la Llei 6/93, fomenta la corresponsabilitat de tots els actors en la gestió de residus.

L'**Indicador 15 "Recollida de matèria orgànica"** mostra molt poca variació respecte el 2005, mantenint-se al voltant de les 86.000 tones (86.210 l'any 2006 respecte les 86.296 de 2005). Aquest estancament posa de manifest que cal destinar més esforços per seguir augmentant la taxa de recollida de matèria orgànica, la qual representa una fracció important en el conjunt dels residus municipals (suposa més del 30% en pes dels residus recollits selectivament). Actualment només un terç de la població de Barcelona té accés a aquest servei de recollida selectiva, i aquest servei no s'ha incrementat durant el 2006; un cop es completi el desplegament a la ciutat el percentatge de recollida serà significativament més elevat.

L'**Indicador 16 "Recollida selectiva de residus"** ha assolit el valor de 31,5%, incrementant-se respecte el de 2005, que era del 29,6%. Aquest augment de gairebé 2 punts confirma l'avanç gradual en els darrers anys de la recollida selectiva de residus, i visibilitza l'esforç creixent per part del ciutadà i de l'administració. No obstant això, la recollida indiferenciada encara representa

dues terceres parts dels residus recollits (611.852 tones front a les 267.240 tones recollides selectivament), fet que indica la necessitat de destinar més atenció a aquest àmbit.

En quant als nous mitjans i infraestructures desplegats a la ciutat, cal destacar que el 2006 es van incorporar tres nous Punts Verds o deixalleries de barri: Folch i Torres, Sant Martí de Provençals i Fort Pienc. D'altra banda, el 2006 es va dur a terme una prova pilot al districte d'Horta per instal·lar contenidors de recollida bilateral, i s'ha ampliat la xarxa de bústies de recollida pneumàtica al districte de Sant Martí, assolint el nombre de 891 a tota Barcelona, 108 més que el 2005.

Objectiu 7

Augmentar la cohesió social, enfortint els mecanismes d'equitat i participació

Una Barcelona sostenible implica treballar per una ciutat cohesionada socialment i culturalment diversa. Amb la creació de la xarxa Barcelona Inclusiva, l'Ajuntament i diverses entitats de la ciutat han articulat mecanismes de col·laboració per lluitar contra les desigualtats, les dinàmiques de pobresa, marginació i exclusió social. Barcelona s'enfronta a reptes socials importants, com són l'accés a l'habitatge o la reducció del fracàs escolar. També cal atendre nous fenòmens demogràfics, com ara l'envelliment de la població o l'augment de la immigració. Totes aquestes qüestions requereixen de polítiques i recursos específics. Calen a més noves estratègies per abordar els nous reptes. La participació ciutadana és un dels elements clau en l'enfortiment de la cohesió social; dinamitzar i fer efectius els mecanismes de participació existents afavoreix la implicació dels agents socials, econòmics i de les xarxes ciutadanes en els processos d'inclusió social i en la resolució dels conflictes potencials.

L'educació esdevé un dels pilars a l'hora de garantir la igualtat d'oportunitats i la cohesió social. En aquest sentit, l'**Indicador 17 "Fracàs escolar"** ens indica el nombre d'alumnes que no han obtingut el graduat escolar de l'ESO respecte el total d'alumnes matriculat en l'últim curs d'aquest. Enguany s'han pogut actualitzar els dos darrers cursos. El curs 2004/2005 un 22,53% d'alumnes van repetir curs o van abandonar els estudis, mentre que el curs 2005/2006 aquest percentatge es va reduir fins el 17,38%. Cal destacar que el fracàs escolar de les noies reflecteix uns valors inferiors, 19,5% i 14,8% respectivament. Aquesta disminució va ser, en part, induïda per un canvi de la normativa d'avaluació, que va obrir la possibilitat que els alumnes de 3r d'ESO poguessin repetir; aquest fet va comportar que el nombre d'alumnes que va arribar a quart d'ESO fos més reduït.

Per altra banda, l'**Indicador 18 "Població amb estudis universitaris finalitzats"** assoleix el valor de 27,3%, tot seguint la tendència desitjada. Si bé es cert que no s'arriba al màxim del 2004 del 27,9% es tracta d'un resultat positiu tenint en compte que la composició de la població de la ciutat ha canviat.

En relació a l'**Indicador 19. Accessibilitat a l'habitatge**, tres subindicadors analitzen els resultats de 2006 i la tendència dels darrers anys. L'**Indicador 19.1 "Esforç econòmic d'accés a l'habitatge en percentatge de renda familiar per habitant"** fa referència al percentatge de la renda familiar disponible destinat a l'accés a un habitatge de propietat. El valor de la ràtio ha continuat a l'alça, augmentant més de 14 punts en relació al 2005. Se situa en un 84,4%.

Cal destacar que l'augment dels tipus d'interès i el diferencial acumulat els darrers anys entre l'augment dels preus de venda i el de la renda disponible familiar per càpita estan marcant un canvi en el mercat residencial, que es manifesta en l'estancament en el nombre d'hipoteques en el darrer any. Les darreres dades disponibles avancen que els preus del sostre residencial de la ciutat han iniciat una fase de desacceleració que contrasta amb el fort creixement sostingut des del 1999.

L'**Indicador 19.2 "Nombre de contractes d'habitatges de lloguer anuals"** s'ha mantingut pràcticament igual que el 2005, situant-se en 23.975 contractes per a l'any 2006. Aquest estancament en el nombre de contractes no afavoreix l'accés a l'habitatge a persones que no poden adquirir un habitatge de propietat ni a la població flotant de la ciutat.

L'**Indicador 19.3 "Preu mitjà del m² de lloguer"** ha assolit el valor de 13,44 euros per metre quadrat al mes. Això suposa l'augment més elevat dels darrers cinc anys. Per entendre aquest repunt cal destacar la conjunció d'un seguit de

demandes en expansió com ara la dels immigrants, la dels residents temporals, la del gruix cada cop més notable dels que no poden accedir a un habitatge de propietat per l'encariment dels preus i del finançament, i la tendència a l'alça del lloguer compartit.

Per tal d'assolir les fites marcades a l'Agenda 21 de Barcelona i corresponsabilitzar a la ciutadania en la seva consecució cal consolidar la participació i el desenvolupament de xarxes ciutadanes. L'**Indicador 20 "Grau d'associacionisme"** aporta dades sobre la població que diu pertànyer o ser voluntari d'una associació. El 2006 un 14,3% va respondre afirmativament a aquesta pregunta, en el marc de l'enquesta de valors i actituds dels barcelonins, mentre que el 2002, el resultat va ser d'un 23,8%. Aquest valor manifesta una davallada important del nombre d'associats i voluntaris de la ciutat (disminució de 9,5 punts). Aquesta disminució pot ser en part fruit d'un canvi en la metodologia, ja que mentre que el 2002 s'associava a l'enquesta una relació del tipus d'entitats que facilitava la resposta, al 2006 no ha estat així.

Tanmateix, des de 1998 en l'Enquesta de Valors socials de Barcelona s'observa una disminució del nivell d'associacionisme i no només de forma global, sinó en totes les entitats, tret de les que es podrien anomenar solidàries. Les que més acusen aquesta disminució són les associacions culturals, les veïnals i les professionals.

L'any 2005 es va refer la metodologia de càlcul de l'**Indicador 21 "Participació en els afers municipals"**. El paràmetre emprat des de llavors comptabilitza tots els òrgans, processos i mecanismes de participació que es duen a terme a la ciutat, una dada que es pot actualitzar anualment i que rendeix comptes del grau de participació de la ciutadania en els processos de la ciutat.

Durant el 2006 s'han comptabilitzat un total de 689 òrgans, processos i mecanismes de participació actius a la ciutat. El gran augment respecte el 2005, que va ser de 338, és degut a què enguany s'ha dut a terme una feina d'identificació més exhaustiva. De manera estable existeixen una vintena de consells sectorials a la ciutat (cooperació, medi ambient i sostenibilitat, mobilitat, dones, benestar social, etc.) i un consell ciutadà per a cada districte, a banda del Consell de Ciutat. Aquests òrgans fan el seguiment de les principals actuacions municipals, objecte del seu àmbit temàtic o d'interès.

Objectiu 8

Potenciar l'activitat econòmica orientada cap a un desenvolupament sostenible

El sector econòmic té una important responsabilitat en la consecució d'un model de ciutat més sostenible. En els darrers anys diferents sectors estan integrant criteris de sostenibilitat en la seva activitat; és el cas del de la construcció que, amb l'aprovació del Codi Tècnic de l'Edificació l'any 2006, situa l'eficiència energètica com un element clau en el procés de construcció de nous edificis. També s'estan promovent iniciatives des del sector privat que afavoreixen la inserció laboral, potencien l'ecodisseny o implementen programes de responsabilitat social a les seves empreses.

Des de l'administració i també des d'organitzacions privades s'han creat mecanismes d'incentivació al sector econòmic per fomentar les bones pràctiques empresarials, més enllà de complir amb la legislació ambiental vigent. Instruments com les etiquetes ecològiques atorgades a productes més sostenibles, o les certificacions ambientals destinades a empreses que apliquen un sistema de gestió ambiental en són exemple.

El Distintiu de Garantia de Qualitat Ambiental promou el disseny, la producció, la comercialització, l'ús i el consum de productes i serveis que superen determinats requeriments de qualitat ambiental més enllà dels establerts com a obligatoris per la normativa vigent. Per altra banda, el sistema comunitari de gestió i auditoria ambiental EMAS (*Eco-Management and Audit Scheme*) és un instrument voluntari de gestió ambiental que permet a les organitzacions avaluar i millorar el seu comportament ambiental i difondre la informació oportuna al públic i a d'altres parts interessades. El sistema de gestió ISO 14001 és un altre instrument voluntari de gestió ambiental orientat a l'empresa, impulsat aquest des del sector privat.

Els valors referents a les diferents certificacions ambientals es recullen en l'**Indicador 22 "Nombre d'organitzacions amb certificació ambiental"**. Aquest indicador aglutina el Distintiu de Garantia de Qualitat Ambiental, el sistema EMAS i l'ISO 14000. Tot i així enguany no es disposa de les dades actualitzades, per tant caldrà esperar a l'informe de l'any vinent per conèixer els valors exactes del 2006.

Objectiu 9

Progressar en la cultura de la sostenibilitat mitjançant l'educació i la comunicació ambiental

A l'actualitat existeix consens sobre el paper rellevant que juguen tant l'educació com la comunicació ambiental en el camí per assolir la sostenibilitat. Ambdues esdevenen motor de canvi i ajuden a crear espais d'aprenentatge en el context urbà, mitjançant iniciatives d'educació formal i no formal.

Barcelona té una llarga trajectòria en el desenvolupament de programes i iniciatives que promouen la cultura de la sostenibilitat, impulsats des del món educatiu, des del sector privat i per part de l'administració. D'una banda, any rere any han anat augmentant el centres educatius que impulsen projectes de sostenibilització, tant del currículum com de la seva gestió interna. Les escoles són un espai estratègic on facilitar l'aprenentatge de la sostenibilitat. A més, es produeix un efecte multiplicador a la resta de la societat, ja que repercuteixen sobre la família i l'activitat laboral, entre d'altres. En aquest sentit cal ressaltar el paper valuós dels alumnes de tots els nivells com a agents educadors de la ciutat.

També múltiples empreses de la ciutat s'han sumat al procés d'Agenda 21 com a signants del Compromís Ciutadà per a la Sostenibilitat, i han desenvolupat projectes tals com l'elaboració de plans de mobilitat per als seus treballadors, iniciatives per ambientalitzar internament la seva empresa, o accions per oferir productes i serveis més sostenibles als consumidors. Finalment, l'administració, assumint el seu rol exemplificador ha desplegat el programa Agenda 21 amb un ventall amplíssim de recursos adreçats als diversos agents socials (informació, subvencions, normativa, etc.).

Els projectes Agenda 21 Escolar i Escoles Verdes són iniciatives de sostenibilització global a l'escola. L'**Indicador 23 "Nombre d'escoles que**

participen en projectes d'educació ambiental" quantifica els centres educatius que desenvolupen aquestes iniciatives. Durant el curs 2006-2007 hi ha hagut un total de 188 escoles que s'hi han adherit, 14 més que el curs anterior. D'aquestes, 184 han desenvolupat el programa Agenda 21 Escolar i 4 el projecte d'Escoles Verdes. Enguany, com ja es va fer el curs anterior, 58 centres que han desplegat l'Agenda 21 Escolar durant els darrers cinc cursos, han iniciat una avaluació global de tot el procés. Aquestes avaluacions permeten als centres elaborar plans d'acció triennals per actuar amb una visió més estratègica i de forma més precisa.

Objectiu 10

Reduir l'impacte de la ciutat sobre el planeta i promoure la cooperació internacional

El model globalitzat de desenvolupament provoca que les decisions i actuacions que s'estableixen en els sistemes urbans tinguin repercussió a nivell mundial. És difícil pensar en un model de ciutat autònom i local, per la qual cosa cal que les ciutats vetllin per l'estat ambiental del planeta. Són de plena actualitat els efectes globals provocats per l'augment de les emissions de gasos d'efecte hivernacle, i també a escala global són crítics els efectes causats per la desertificació, la deforestació i la sobreexplotació de recursos, entre d'altres. Les societats urbanes tenen una important quota de responsabilitat en la generació d'aquests impactes i per tant, des de l'escala local, cal cercar alternatives al model de consum actual, que a més és clarament injust des d'un punt de vista social.

A Barcelona s'està contribuint a aquest repte global des de diversos vessants; en l'àmbit de l'energia, amb l'aplicació progressiva del Pla de millora energètica; en el de la mobilitat, tot impulsant iniciatives com el *bicing*, una nova oferta de transport públic en bicicleta; i en el del comerç just, tot ampliant la xarxa de punts de venda de comerç just. Malgrat aquesta tendència positiva és evident que queda molt a fer per tal que es redueixin els impactes i desequilibris globals de manera significativa.

L'emissió de gasos d'efecte hivernacle ha esdevingut un dels principals impactes ambientals i socials sobre el planeta, i actualment ha pres una dimensió de primer ordre en l'agenda política global. A Barcelona en el període 1999-2006 les emissions de gasos d'efecte hivernacle s'han incrementat un 4,19% (un 1,54% si considerem l'efecte reductor degut al tancament de l'abocador del Garraf), però es tracta d'un increment moderat i motivat en part

per l'efecte que el mix elèctric ha tingut sobre l'emissió de Gasos d'Efecte Hivernacle. Aquesta va assolir un màxim històric el 2005 per ser l'any que menys energia elèctrica es va produir amb tecnologia hidràulica. Així, al 2006 es va recuperar la tendència a contenir les emissions de tones de CO₂ eq per habitant, essent el valor de l'any 2006 similar al del 2001, com es pot observar a l'indicador 24. Tanmateix, i malgrat els esforços que s'estan realitzant a tots nivells, es preveu que els propers anys pugui augmentar aquest valor motivat altre cop per la sequera i la baixa disponibilitat del recurs hidràulic per generar electricitat.

D'altra banda, a escala global estan aflorant moltes iniciatives per revertir l'actual model de producció i consum, basades en fomentar unes transaccions econòmiques més justes per als productors dels països del Sud. A Barcelona, tal i com mostra l'**Indicador 25 "Nombre de punts de venda o consum de productes de comerç just"**, s'ha consolidat la tendència creixent del consum de productes de comerç just, que es manifesta especialment en les màquines de cafè, amb un augment superior al 25% entre mitjans del 2006 i el primer semestre de 2007.

Un any més cal afirmar que el compromís de les institucions públiques és determinant en marcar aquesta tendència. De manera especial, l'Ajuntament de Barcelona i la Generalitat de Catalunya continuen treballant en conveni amb SETEM per impulsar el canvi del consum de cafè i sucre convencional pels de comerç just.

De la mateixa manera, el nombre de comerços minoristes que venen productes de comerç just també ha crescut, tot confirmant que l'interès per aquests productes no només augmenta a les institucions sinó que també es dona en el consum privat i domèstic. Les grans cadenes que en un principi van apostar per incorporar productes de comerç just segueixen fent-ho encara de manera molt desigual i, amb alguna excepció, de manera encara poc compromesa.

Objectiu general

Indicador relacionat amb tots els objectius del compromís ciutadà per la sostenibilitat

El darrer indicador analitzat, i que es caracteritza per oferir una visió global de l'estat de la ciutat des del punt de vista de la percepció ciutadana és el número **26 'Grau de satisfacció ciutadana'**. Aquest mostra la mitjana del grau de satisfacció de viure a la ciutat de Barcelona segons les dades obtingudes a partir dels resultats de la "Enquesta de Qualitat de la ciutat". L'Enquesta, de caràcter bianual s'ha actualitzat el 2006, donant una puntuació de 7,5. La sèrie històrica de les enquestes realitzades des de 1998 mostra que la mitjana del grau de satisfacció de viure a la ciutat de Barcelona es manté alta. En aquesta darrera avaluació, els problemes més destacats per part dels ciutadans han estat la inseguretat ciutadana, la neteja, l'accés a l'habitatge, la circulació i els problemes associats a la immigració.

Agraïments

El Consell Municipal de Medi Ambient i Sostenibilitat agraeix la informació facilitada i la col·laboració als següents experts:

Mireia Abril (Agenda 21 Escolar. Ajuntament de Barcelona), Ramon Arandes (Àrea Medi Ambient. Ajuntament de Barcelona), Jaume Arimon (Agència de Salut Pública de Barcelona), Rosa Bagaria (Direcció de Participació Ciutadana. Ajuntament de Barcelona), Mariona Barba (Departament d'Educació i Universitats. Generalitat de Catalunya), Vicent Beneyto (Agència de Salut Pública de Barcelona), Màrius Boada (Direcció de Serveis d'Estudis i Avaluació. Ajuntament de Barcelona), Carme Borrell (Agència de Salut Pública de Barcelona), Josep Mª Cabré (Àrea Medi Ambient. Ajuntament de Barcelona), Mª Jesús Calvo (Barcelona Economia. Ajuntament de Barcelona), Ana Cardona (Departament d'Estadística. Ajuntament de Barcelona), Gemma Conde (Àrea Medi Ambient. Ajuntament de Barcelona), Mercè Domínguez (Àrea Medi Ambient. Ajuntament de Barcelona), Xavier Ferrer (Universitat de Barcelona), Núria Fornaguera (Agència de Salut Pública de Barcelona), Teresa Franquesa (Àrea Medi Ambient. Ajuntament de Barcelona), M.Alba Fransi (Institut Municipal de Parcs i Jardins. Ajuntament de Barcelona), Joan Garcia Rey (Àrea Medi Ambient. Ajuntament de Barcelona), Àlex Gómez (Àrea Medi Ambient. Ajuntament de Barcelona), José Gracia (Agència de Salut Pública de Barcelona), Sergi Herrando (Institut Català d'Ornitologia), Lucas Martínez (Àrea Medi Ambient. Ajuntament de Barcelona), Àlex Montes (Direcció de Participació Ciutadana. Ajuntament de Barcelona), Francesc Morán (Àrea Medi Ambient. Ajuntament de Barcelona), Albert Moreno (Àrea Medi Ambient. Ajuntament de Barcelona), Diego Navarro (Sector de Seguretat i Mobilitat. Ajuntament de Barcelona), Joan Oliart (Departament d'Educació i Universitats. Generalitat de Catalunya), Anna Parés (Direcció de Serveis d'Estudis i Avaluació. Ajuntament de Barcelona), Juan Miguel Pérez Díez (Institut Municipal de Parcs i Jardins. Ajuntament de Barcelona), Marc Rico (Agència de Salut Pública de Barcelona), Maica Rodríguez-Sanz (Agència de Salut Pública de Barcelona), Salvador Rueda (Agència d'Ecologia Urbana), Aitor Sáez de Cortázar (Observatorio Ambiental IHOBE), Mª José Sarrias (Departament de Medi Ambient. Generalitat de Catalunya), Gemma Sesmero (Departament d'Educació i Universitats. Generalitat de Catalunya), José Vela (Agència d'Energia de Barcelona), Ramon Vives (SETEM), Hilda Weissmann (Agenda 21 Escolar. Ajuntament de Barcelona).

Ajuntament de Barcelona
Consell Municipal de Medi Ambient i Sostenibilitat

Coordinació:
Txema Castiella i Viu i Núria Costa i Galobart

Redacció:
Mireia de Mingo Esteban (Centre per a la Sostenibilitat, UPC)
Margarita Parés i Rifà (Ajuntament de Barcelona)
Eloi Badia Casas (Centre per a la Sostenibilitat, UPC)

Ajuntament de Barcelona